

Boverket

Myndigheten för samhällsplanering,
byggande och boende

Konsekvensutredning BFS 20XX:XX

Boverkets föreskrifter och allmänna råd om
detaljplan

Remiss

Remiss

Konsekvensutredning
BFS 20XX:XX

Remiss

Remiss

Titel: Konsekvensutredning BFS 20XX:XX
Utgivare: Boverket, månad, år (fylls i av informationsenheten)
Upplaga: (fylls i av informationsenheten)
Tryck: (fylls i av informationsenheten)
ISBN tryck: 978-91-7563-XXX-X (fylls i av informationsenheten)
ISBN pdf: 978-91-7563-XXX-X (fylls i av informationsenheten)
Sökord: (fylls i av informationsenheten)
Diarienummer: 3.2.1 6352/2018

Rapporten kan beställas från Boverket.

Webbplats: www.boverket.se/publikationer
E-post: publikationsservice@boverket.se
Telefon: 0455-35 30 00
Postadress: Boverket, Box 534, 371 23 Karlskrona

Rapporten finns i pdf-format på Boverkets webbplats.
Den kan också tas fram i alternativt format på begäran.

Förord

Boverket har fått bemyndigande att skriva föreskrifter till 4 kap. plan- och bygglagen (2010:900) om detaljplan med planbeskrivning samt om överföring av digital detaljplaneinformation. Författningsförslaget har tidigare varit på remiss men har nu också kompletterats med förutsättningarna för digital överföring samtidigt som den föreslagna regleringen om planbeskrivningen lyfts bort. Avsikten är att författningsförslaget ska ändras innan det träder ikraft genom komplettering med föreskrifter om planbeskrivningen.

Karlskrona månad år

Namn Efternamn
titel

Remiss

Innehåll

Sammanfattning	5
Inledning	6
Bakgrund	6
Arbetsmetod och remissförfarande	8
Avgränsningar	14
Problembeskrivning	16
Detaljplanen – från bild till funktionalitet	16
Dagens regler	18
Motivet till föreskrifterna	19
Nollalternativet – om inga ändringar görs	20
Alternativa lösningar	21
Överensstämmelse med EU-reglering	21
Författningsförslaget	22
Digital planinformation	22
Avgränsningar och planbestämmelser	22
Användandet av detaljplanebestämmelser	22
Konsekvenser	27
En digital detaljplane- och samhällsbyggnadsprocess	27
Nya bindande regler	28
Övergripande konsekvenser av författningsförslaget	28
Vilka berörs av författningsförslaget	29
Konsekvenser för företag	30
Konsekvenser för allmänheten	33
Konsekvenser för staten	34
Konsekvenser för kommunerna	34
Konsekvenser för miljön	38
Övriga konsekvenser	38
Författningskommentarer med konsekvenser	39
1 kap. Inledning, innehåll och definitioner mm.	39
2 kap. Digital information	40
3 kap. Avgränsningar och planbestämmelser	45
4 kap. Användningsbestämmelser för allmän plats	47
5 kap. Användningsbestämmelser för kvartersmark	53
6 kap. Användningsbestämmelser för vattenområde	68
7 kap. Egenskapsbestämmelser	69
Ikraftträdandebestämmelser	96
Bilaga 1 Företag som påverkas	98

Sammanfattning

Idag tillämpas Boverkets allmänna råd (2014:5) om planbestämmelser för detaljplan; BFS 2014:5 och en exempelsamling i form av Boverkets planbestämmelsekatalog samt allmän vägledning till plan- och bygglagen (2010:900), PBL, vid framtagande av detaljplaner.

Boverket har bedömt att det är nödvändigt att reglera formerna för överföring av detaljplaneinformation för att möjliggöra återanvändning och att i framtiden skapa förutsättningar för nationell åtkomst.

För att inte hindra utvecklingen av digitala detaljplaner väljer Boverket att inte längre primärt reglera de delar som handlar om tydlighetskravet i PBL i föreskrifter utan i första hand i ett särskilt allmänt råd.

Boverket förslag till nya föreskrifter syftar till att på en övergripande nivå reglera de grundläggande förutsättningarna för överföring av informationen i detaljplaner. En förutsättning är att informationen är enhetlig och tydlig. Den föreslagna regleringen har härigenom också funktionen att främja tydlighetskravet i PBL.

Den huvudsakliga konsekvensen av den föreslagna regleringen är att den som är informationsansvarig och den som producerar sådan information som regleringen omfattar tvingas att anpassa sitt arbetssätt och sina verktyg. I detta fall är det i första hand kommunerna som påverkas. Kommunerna tvingas att efter en given tidpunkt producera detaljplaner med stöd av programvara som kan uppfylla kraven i föreskrifterna. Detta innebär i sin tur att kommunerna vid behov innan dess har säkerställt detta genom upphandling av programvaror. Samtidigt måste de intressenter som vill kunna tillgodogöra sig och bearbeta kunna hantera informationen i sina programvaror.

Inledning

I detta kapital redogörs för bakgrunden till de föreskrifter som Boverket föreslår. Här beskrivs också arbetsmetod och remissförfarandet samt de avgränsningar som gjorts.

Bakgrund

Riksdagen och regeringen har uttalat en tydlig ambition att Sverige ska bli bäst i världen på att använda digital teknik. Ett av fokusområdena för detta arbete är samhällsbyggnadsprocessen.

Möjligheten att utbyta information mellan olika aktörer idag försvåras av att kommuner, konsulter och andra aktörer arbetar med olika tekniska lösningar och att den digitala informationen i detaljplaner struktureras och lagras på olika sätt.

För att förverkliga en digital samhällsbyggnadsprocess måste informationen i detaljplaner kunna återanvändas efter att planen fått laga kraft, exempelvis i samband med genomförandet av planen.

Det finns också ett stort behov av att kunna överföra informationen i detaljplaner digitalt mellan olika aktörer. Till exempel måste ytorna med bestämmelser kunna överföras digitalt. Om informationen inte går att överföra på ett enhetligt sätt säkerställs inte heller att den går att återanvända av andra som är intresserade av informationen.

Boverkets arbete med digitala detaljplaner

Boverket har under flera år arbetat för en digital samhällsbyggnadsprocess och med förutsättningarna kring detta. Som ett led i detta har Boverket främjat arbetet med digitalisering av detaljplaner, såväl nya som befintliga. Arbetet har främst bedrivits inom ramarna för Svenska institutet för standarder (SIS). En teknisk kommitté inom SIS (Fysisk planering, SIS/TK 501) har tagit fram en överföringsstandard (Geografisk information – Detaljplan – Applikationsschema för planbestämmelser, SS 637040:2016), som reglerar förutsättningarna för överföring av detaljplaneinformation vid digitalisering av nya och befintliga detaljplaner. Parallellt med det arbetet har Boverket tagit fram planbestämmelsekatalogen som innehåller de bestämmelser som rekommenderats i allmänna råd och vägledningar av Boverket och motsvarande ansvariga myndigheter sedan år 1949. Den syftar till att skapa enhetlighet vid reglering med planbestämmelser vilket innebär att planbestämmelser får samma innebörd vid digitalisering. Arbetet har hittills bedrivits med syfte att möjliggöra

digitala detaljplaner utan krav i lagstiftningen. Eftersom databasfilen med planinformation normalt inte kan anses utgöra digitalt original är det kanske inte helt korrekt att benämna dessa digitala detaljplaner eftersom det egentligen handlar om digitalt georefererad planinformation. För enkelhetens skull används ändå begreppet digital detaljplan i denna konsekvensutredning.

De flesta kommuner använder någon form av programvara när de tar fram nya detaljplaner och när de digitaliserar befintliga. Ett antal programvaruutvecklare har tillämpat standarden tillsammans med planbestämmelsekatalogen i sina programvaror. Andra har endast tillämpat planbestämmelsekatalogen i sina programvaror. Flera kommuner använder enklare programvaror. Planbestämmelsekatalogen används inte enbart för att digitalisera befintliga detaljplaner, utan även för produktion av analoga planer.

Uppdrag till Boverket att utreda digitala detaljplaner

Boverket fick i januari 2017 i uppdrag av regeringen att utreda förutsättningarna för digitala detaljplaner och levererade år 2017 rapporten ”RAPPORT 2017:21 - Digitala detaljplaner -Reglering av hur detaljplaner ska utformas digitalt”. Regeringen följde upp rapporten med en proposition ”Digitalisering av grundkartor och detaljplaner” (Prop. 2017/18:132).

Propositionen ledde år 2018 till ändringar i 16 kap. plan- och bygglagen (2010:900), PBL. Kapitlet fick en ny paragraf, 1a §, med följande lydelse:

1 a § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om standarder för utformning av detaljplaner och planbeskrivningar enligt 4 kap. samt grundkartor enligt 5 kap. 8 §. *Lag (2018:636).*

Genom bemyndigandet i PBL fick regeringen möjlighet att meddela materiella bestämmelser i plan- och byggförordningen (2011:338), PBF, samt rätt att vidaredelegera till andra myndigheter att meddela föreskrifter på området.

Regeringen beslutade därefter att införa en ny bestämmelse i PBF (2 kap. 5a §) samt att ge Boverket ett nytt bemyndigande i 10 kap. 29§. I 2 kap. 5a § infördes en bestämmelse med innebörden att uppgifter (informationen) i detaljplaner och planbeskrivningar ska kunna tillgängliggöras och behandlas digitalt. Bestämmelsen kompletterades med bemyndigandet i 10 kap. 29 § om att meddela föreskrifter om detaljplan med planbeskrivning.

Dessa bestämmelser har följande lydelse:

5 a § Detaljplaner och planbeskrivningar ska utformas så att uppgifterna i dem kan tillgängliggöras och behandlas digitalt. *Förordning (2019:207)*.

29 § Boverket får, efter att ha gett Lantmäteriet tillfälle att yttra sig, meddela ytterligare föreskrifter om standarder för utformning av detaljplaner och planbeskrivningar enligt 4 kap. plan- och bygglagen (2010:900) och undantag från kravet i 2 kap. 5 a §. *Förordning (2019:207)*.

Arbetsmetod och remissförfarande

Särskilda diskussioner har förts med Lantmäteriet, Fortifikationsverket och med en referensgrupp med experter från SKL, enskilda kommuner, berörda företag och länsstyrelserna. Dessa har tidigt i processen beretts möjlighet att lämna synpunkter på ett utkast till föreskrifter. Författningsförslaget remitterades därefter formellt. Många remissinstanser var kritiska till att förslagen riskerade att befästa detaljplanen som en analog produkt och motverka digitaliseringens möjligheter. Boverket valde därför att omarbete författningsförslaget med tydligare inriktning på digitalisering.

Samverkan med Lantmäteriet

Lantmäteriet har på uppdrag av regeringen utrett frågan om en nationell geodataplattform och en nationell plandatabas. Lantmäteriet lämnade sin slutrapport till regeringen den 26 april 2019. I slutrapporten föreslås en plattform där information av nationellt intresse från samhällsbyggnadsprocessen ska tillgängliggöras nationellt. På så sätt ges konsumenter inom samhällsbyggnadsprocessen åtkomst till den information som behövs – oavsett vem som har producerat den. Lantmäteriets förslag innebär att lagen (2010:1767) om geografisk miljöinformation ska vara den juridiska förutsättningen för att tillgängliggöra digital information i detaljplaner och planbeskrivningar. En av förutsättningarna för en nationell plattform av geodata är att det tas fram nationella specifikationer för överföring av geodata.¹

Nationella specifikationer och ett ramverk för dessa, skapar förutsättningar för att flera aktörer, t ex kommuner, kan arbeta på ett likartat sätt. Det underlättar ett mer rättssäkert utbyte av information mellan parter i samhällsbyggnadsprocessen och effektiviserar processen.

Boverket är i dagsläget delaktigt i Lantmäteriets arbete med att ta fram en nationell specifikation för detaljplaneinformation och att testa denna. I detta arbete är även kommuner och programvaruleverantörer involverade.

---

¹ [https://www.lantmateriet.se/sv/Om-Lantmateriet/Samverkan-med-andra/lantmateriet---utvecklingsmyndighet-for-samhallsbyggnadsprocessen/nationella-specifikationer/?qry=digital samhällsbyggnadsprocess](https://www.lantmateriet.se/sv/Om-Lantmateriet/Samverkan-med-andra/lantmateriet---utvecklingsmyndighet-for-samhallsbyggnadsprocessen/nationella-specifikationer/?qry=digital%20samhallsbyggnadsprocess)

Samverkan utfördes inom ramen för Geodatarådets arbetsgrupper på uppdrag av Lantmäteriet.

Specifikationerna kommer att innehålla preciserade förutsättningar för överföring av informationen i detaljplaner och planbeskrivningar. Det är specifikationen som mer detaljerat kommer att utgöra kraven för hur kommuner ska tillhandahålla/överföra planinformation nationellt och samtidigt uppfylla lagstiftningen om geografisk miljöinformation (INSPIRE).

Eftersom de nationella specifikationerna kommer att bli styrande för hur kommuner ska leverera sin digitala detaljplaneinformation till den nationella plattformen anser Boverket att de nu föreslagna föreskrifterna inte ska innehålla preciserade krav motsvarande nuvarande detaljplanestandarden eller de kommande nationella specifikationerna. Boverket och Lantmäteriet är tillsammans överens om detta tillvägagångssätt. Lantmäteriet kommer att närmare utreda konsekvenserna av tillämpning av specifikationerna.

Remissförfarande

Förslaget på föreskrift kommer att vara på remiss från den **11 december 2019 till den 13 mars 2020**. Remissen kommer att skickas till landets samtliga kommuner, ett antal länsstyrelser, andra berörda myndigheter och till berörda privata aktörer.

Tidigare remissförfarande

Under sommaren 2019 hade Boverket ett förslag på föreskrifter om detaljplan på remiss. Remissutfallet var blandat. Flera pekade på fördelarna med en enhetlig reglering och en digital samhällsbyggnadsprocess. Det framhölls särskilt att det är viktigt att Boverkets arbete görs i en kontinuerlig dialog med alla berörda parter, särskilt landets kommuner. Flera av remissinstanserna framförde att föreskrifterna på ett alltför detaljerat sätt reglerade presentationen av en detaljplan. Det framfördes att sådana regler i en föreskrift riskerar att hindra en digital utveckling. Det framfördes också synpunkter på remissförslagets lösning avseende redovisning på en analog plankarta.

Boverket har justerat förslaget till föreskrifter med anledning av dessa synpunkter.

Övergripande skillnader mot tidigare remissutskick

Den största förändringen är att nuvarande förslag inte reglerar en detaljplans presentation. Regleringen utgår istället ifrån detaljplanens

funktionalitet. Detta förklaras i avsnittet ”Detaljplanen – från bild till funktionalitet”, sid. 19.

Med anledning av det stora antalet remissynpunkter har Boverket valt att inte ha med reglering av planbeskrivningen i nuvarande remissutskick. Boverket har fortfarande för avsikt att inkludera reglering av planbeskrivningen i föreskriften i god tid innan kravet på digitalt överförbar information i planbeskrivningen inträder.

Flera remissinstanser har svarat att det inte varit möjligt att yttra sig över förslaget utan att ha fått se regleringen av digital information. Förutsättningarna för denna reglering beskrevs på övergripande nivå i ett särskilt PM som bifogades i remissrundan. Boverket delar remissinstansernas uppfattning att det är viktigt att regleringen av detaljplaneinformation, samt av digital hantering av dessa, tas om hand i ett sammanhang. Detta förslag till föreskrift innehåller därför ett nytt kapitel, 2 kap, som anger hur digital detaljplaneinformation ska hanteras.

Kapitlet om ändring utgår. Skälet är att de regler om ändring som är relevanta för digitaliseringen av detaljplaneinstrumentet, nu till stor del flyttats över till 2 kap., som handlar om digital detaljplaneinformation. Samtidigt har flera remissinstanser framfört att det finns ett stort behov av vägledning och tydligare reglering för hur ändring, och även upphävande, av detaljplan ska genomföras och redovisas. Boverket anser i nuläget inte att de oklarheter som finns kan lösas i denna föreskrift, men delar uppfattningen att det behövs vägledning i frågan.

Det har även gjorts strukturella förändringar. Bilagan med planbestämmelser har tagits bort. Tabellerna med planbestämmelser och underkategorier har istället flyttats till 4–7 kap. Planbestämmelserna och underkategorierna har också fått en tydligare och mer ändamålsenlig struktur. Bland annat har kapitlet om egenskapsbestämmelser och administrativa bestämmelser slagits samman, och bestämmelserna har getts den samlade benämningen egenskapsbestämmelser. Detta utvecklas i avsnittet ”Författningsförslaget”, sid. 25.

Övriga skillnader mot tidigare remissutskick

Planbestämmelsen ”Ospecificerad allmän plats” har tagits bort. Skälet till att bestämmelsen fanns med, är att det enligt PBL inte är nödvändigt att ange användning för allmän plats med enskilt huvudmannaskap (jfr 4 kap. 8 §). Ett antal remissinstanser har invänt att det är oklart hur bestämmelsen ska tillämpas. Boverket delar uppfattningen. Om kommunen vill reglera allmän plats med enskilt huvudmannaskap utan användning, ska

detta istället regleras med en egenskapsbestämmelse om enskilt huvudmannaskap, utan att användning anges.

Genomförandetid är inte längre en egen planbestämmelse som tidigare. Kommunen ska ange en genomförandetid för planen enligt 4 kap. 21 § PBL, men föreskriften anger bara att den ska digitalt kopplas till planområdet.

En särskild fråga rör egenskapsbestämmelsen ”Annan ändring än tillbyggnad” som fanns med i tidigare remissutskick under 4 kap. 47 §. Flera remissinstanser har påpekat att paragrafen är svårtolkad och att det inte framgår hur den ska tillämpas.

I 4 kap. 16 § 5 PBL anges att kommunen får i en detaljplan i fråga om andra ändringar av byggnader än tillbyggnader bestämma sådana krav på byggnadsverk som avses i 16 kap. 2 och 5 §§ PBL och bestämma undantag från sådana krav. Så som paragrafen är formulerad går det att läsa den som att kommunen i en detaljplan får ställa samma krav på byggnadsverk som regeringen har rätt till enligt 16 kap. 2 och 5 §§ PBL, alltså i praktiken högre krav, eller undantag från alla krav, som anges i bl.a. 8 kap. 1 och 4 §§ PBL. Boverket anser att en sådan tolkning ger kommunen alltför omfattande möjligheter, särskilt i ljuset av införandet av förbudet mot särkrav i 8 kap. 4a § PBL.

I den numera upphävda plan- och bygglagen (1987:10), ÄPBL, angav motsvarande bestämmelse, 5 kap. 7 § 4d, att kommunen i detaljplanen fick bestämma om andra ändringar av byggnader än tillbyggnader, i den mån det fanns utrymme för att bestämma om detta enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 21 § lagen (1994:847) om tekniska egenskapskrav på byggnadsverk, m.m., BVL. ÄPBL hade alltså inte samma skrivning som 4 kap. 16 § 5 PBL utan angav att kommunen fick skriva planbestämmelser om undantag, men bara i den mån BVL gav utrymme för det.

I förarbetet till nya PBL anges bara att 4 kap. 16 § överensstämmer med 5 kap. 7 § ÄPBL. Det finns alltså egentligen ingenting som tyder på att lagstiftaren tänkt sig en mer omfattande möjlighet att ställa krav genom planbestämmelser än vad ÄPBL hade i det här avseendet.

Om lagstiftarens avsikt med 4 kap. 16 § 5 hade varit att ge kommunen samma möjlighet att föreskriva undantag som regeringen har enligt 16 kap. 2 och 5 §§, hade det varit rimligare att istället hänvisa till relevanta paragrafer i 8 kap. PBL. Istället tyder det mesta på att regeringens bemyndigande fortfarande är nödvändigt för att kommunen ska få ställa sådana krav. Något sådant bemyndigande finns inte idag i PBL eller någon

annan stans, varför kommunen enligt Boverkets bedömning inte har rätt att skriva några sådana planbestämmelser.

Egenskapsbestämmelsen ”Annan ändring än tillbyggnad” utgår därför i detta remissutskick.

Ikraftträdande

Enligt förslaget träder föreskrifterna i kraft den 1 juli 2020 och blir obligatoriska att tillämpa den 1 januari 2022. Datumen är bestämda med hänsyn till den utbildning och tid för omställning som kommunerna behöver ha. Även programvaruleverantörer behöver utbildning och tid för att bygga om sina programvaror.

Tillsammans med föreskriften beslutar Boverket även om allmänna råd om redovisning av reglering i detaljplan. De allmänna råden börjar gälla från 1 juli 2020 och ersätter tillsammans med föreskriften de tidigare gällande allmänna råden (2014:5) om planbestämmelser för detaljplan.

Under remissförfarandet har framförts synpunkter om att tiden är för kort. Boverket inser svårigheterna för landets kommuner att på en grundläggande nivå förändra sitt arbetssätt vad gäller detaljplaner. Detaljplaner och planbeskrivningar ska dock utformas så att uppgifterna i dem kan tillgängliggöras och behandlas digitalt om de påbörjas efter den 31 december 2021. Detta följer av 2 kap. 5a § PBF samt övergångsbestämmelser. Föreskriften syftar till att skapa förutsättningar för en enhetlig och fungerande tillämpning av denna bestämmelse. Det innebär att det är lämpligt att föreskriften blir obligatorisk att följa från samma datum. Annars skulle kommunerna bli tvungna att på egen hand lösa implementeringen av 2 kap. 5a § PBF fram tills föreskriften trätt i kraft, vilket hade komplicerat situationen betydligt.

Övergångstid

Idag finns det bindande regler för detaljplan i PBL och PBF. Innan Boverkets föreskrifter blir obligatoriska att börja tillämpa finns det ingen annan bindande reglering. Från och med det datum som föreskrifterna och de allmänna råden om redovisning träder i kraft, kan kommunerna därför använda föreskriften och de allmänna råden som vägledning, alltså redan innan de blir obligatoriska att börja tillämpa. De kan användas som vägledning om planens reglering, alltså vilka bestämmelser som är lämpliga att använda, men även om hur digital information kan hanteras.

Det betyder att det skapas en övergångstid från den 1 juli 2020 – 1 januari 2022, där föreskriften får ungefär samma rättsliga status som Boverkets vägledning eller allmänna råd. Boverket anser att detta är lämpligt för att

skapa en smidig övergång till det datum 2 kap. 5a § PBF samt föreskrifterna utgör obligatorisk reglering.

Boverket föreslår att de tidigare allmänna råden upphävs samma datum som de nya föreskrifterna och allmänna råden träder i kraft, den 1 juli 2020. Under övergångstiden utgör föreskrifterna och de nya allmänna råden Boverkets gällande rekommendationer, utan att vara obligatoriska att tillämpa. De upphävda allmänna råden får då samma status som äldre vägledning. De planer som påbörjats innan övergångstidens början får avslutas med stöd av de upphävda allmänna råden.

Informationsinsatser

Förslaget till föreskrifter, tillsammans med eventuella regler om nationellt tillgängliggörande, kommer innebära en omställning för alla som arbetar med detaljplaner. Därför kommer det finnas ett stort behov av att Boverket och Lantmäteriet genomför utbildningsinsatser under tiden fram till ikraftträdandet. Dessa utbildningsinsatser behöver rikta sig både mot offentliga och privata aktörer.

Medgivande av regeringen

Boverket bedömer att ett medgivande från regeringen inte behöver inhämtas. Förslaget bedöms inte medföra ökade kostnader av sådan art för kommunerna att ett medgivande krävs. Det är också svårt att särskilja kostnader som genereras av detta förslag i förhållande till den digitaliseringsomvandling som redan sker inom kommunerna. Drygt 80 procent av kommunerna använder idag programvaror som fortfarande kan användas efter att ha uppdaterats i enlighet med den nya planbestämmelsekatalogen samt andra ändringar som följer av föreskrifterna.

Uppdateringarna av programvarorna bedöms inte få påtagligt större konsekvenser för kommunerna än vad som följer av uppdateringar när planbestämmelsekatalogen i övrigt genomgår förändringar. Konsekvenserna av eventuella programvaruförändringar med anledningen av Lantmäteriets specifikationer för att säkerställa nationellt tillgängliggörande av planinformation kommer att utredas av Lantmäteriet.

Anmälan till Kommerskollegium

I enlighet med förarbetena till lagändringarna bakom nu föreslagna föreskrifter är regleringen teknikneutral. Förslaget bedöms inte utgöra tekniska regler vilket innebär att de inte behöver anmälas till Kommerskollegium.

Avgränsningar

Förslaget till föreskrifter berör informationen i detaljplaner och den digitala överföringen av denna information. Föreskriften reglerar förutsättningarna för ett enhetligt system för planinformation och att sådan information ska kunna överföras digitalt.

Föreskriftens omfattning

Förslaget till föreskrifter om detaljplan ersätter Boverkets befintliga allmänna råd (2014:5) om planbestämmelser för detaljplan i de delar som berör information i detaljplaner. Resterande delar av det befintliga allmänna rådet ersätts av förslaget på allmänna råd om redovisning av reglering i detaljplan.

Föreskrifterna ska läsas tillsammans med överordnade författningar, PBL och PBF, eftersom sådant som regleras där inte återges i föreskriften. I förslaget på allmänna råd om redovisning av reglering i detaljplan ger Boverket råd om hur informationen i föreskriften kan redovisas för att tydlighetskravet i 4 kap. 32 § PBL ska uppnås.

Förslaget till föreskrifter innehåller inte regler för informationen i planbeskrivningar. Den föreslagna föreskriften kommer genom ändring att kompletteras med bestämmelser om planbeskrivningen innan ikraftträdandet.

Varken PBL eller Boverkets förslag till föreskrifter reglerar frågorna om nationellt tillgängliggörande. Dessa frågor bereds nu inom regeringskansliet. Lantmäteriet föreslog i sin slutrapport i uppdraget att verka för en smartare samhällsbyggnadsprocess² att den konceptuella arkitekturen för en nationell plattform implementeras i tre etapper.

Etapp I omfattar detaljplaneinformation samt cirka tio informationsmängder där information som behövs för att skapa en grundkarta enligt 5 kap. 8 § PBL har högsta prioritet. Etappen förutsätter, enligt Lantmäteriets delrapport, beslut av regeringen senast den 31 december 2019 om juridiska och ekonomiska förutsättningar samt ett beslut som initierar en rättslig lösning på lång sikt och att nödvändig rättsutveckling påbörjas under etapp I. Juridiska förutsättningar för en provverksamhet föreslås träda ikraft senast den 31 december 2022.

---

² Lantmäteriet (2019) Nationellt tillgängliggörande av geodata i samhällsbyggnadsprocessen. Slutrapport i uppdraget att verka för en smartare samhällsbyggnadsprocess, Dnr: 519-2018/2019.

Frågorna om nationellt tillgängliggörande av digital information i detaljplaner med planbeskrivningar är alltså under beredning och kan inte hanteras i Boverkets förslag till föreskrifter.

Bemyndigande

Boverkets bemyndigande innebär att Boverket dels får skriva föreskrifter till 4 kap. Genom kravet i 2 kap. 5 a § PBF på att informationen i detaljplaner och planbeskrivningar ska kunna överföras digitalt tillkommer ett funktionskrav att informationen i detaljplaner med planbeskrivningar ska kunna tillgängliggöras och behandlas (överföras) digitalt.

Det saknas, som tidigare nämnts, idag lagstiftning om att detaljplaner ska tillgängliggöras nationellt i digital form och PBL ger inte heller stöd för detta. För att uppnå målet med en digitaliserad samhällsbyggnadsprocess är inte kravet på överförbarhet av digital planinformation tillräckligt. För att uppnå det målet är regleringen beroende av att Lantmäteriet får medel och rättsliga förutsättningar att bygga upp en plattform för nationellt tillgängliggörande av kommunal planinformation.

Genom den nya bestämmelsen i 2 kap. 5 a § PBF inträder en indirekt skyldighet för kommunerna att tillgängliggöra planinformation digitalt. Regeringen måste genom kravet på digitalisering komplettera bilagan till förordningen (2010:1770) om geografisk miljöinformation med krav på tillgängliggörande av planinformation. Detta eftersom fysiska planer är en informationsmängd som omfattas av INSPIRE-direktivet. Kravet på att hålla även planinformation tillgänglig inträder när lagstiftningen om miljöinformation ändras. Lantmäteriet föreslår en författningslösning i sin slutrapport om nationellt tillgängliggörande som samtidigt uppfyller INSPIRE-direktivets krav. Denna lösning underlättar också kommunens ansvar enligt INSPIRE-regleringen. Kravet från INSPIRE omfattar såväl befintlig digital planinformation som nytillkommande.

Boverkets förslag till föreskrifter behandlar inte heller frågor om offentlighet och sekretess-, personuppgift- (GDPR), förvaltnings- eller arkivlagsfrågor. Dessa regelverk är generella och gäller ändå för kommunerna och måste hanteras av regeringen samlat, i synnerhet när det införs ett krav på nationellt tillgängliggörande.

Problembeskrivning

I detta kapitel beskrivs motiven till den nya föreskriften. Vidare diskuteras vad som sker om ingen reglering införs – det så kallade nollalternativet samt kortfattat även alternativa lösningar på problemet. Avslutningsvis beskrivs de rättsliga grunderna för förslaget. Kapitlet inleds med en diskussion om detaljplanen som juridiskt dokument.

Detaljplanen – från bild till funktionalitet

En detaljplan är ett beslut som konstitueras i en plankarta med tillhörande planbeskrivning. Plankartan med bestämmelser blir genom beslutet bindande. Plankartan är idag, enligt praxis, allmänna råd och vägledning, utformade enligt ett visst manér. Manéret har utvecklats med syfte att beslutet i form av bestämmelser och gränser ska kunna läsas och begripas tvådimensionellt. Av detta skäl finns bland annat en hierarki mellan olika typer av gränser och olika typer av bestämmelser. Arkivmässigt hanteras dessa handlingar som papper eller som elektroniska bilder i PDF/A-format.

I plankartan är det planbeteckningarna och gränserna som är bärare av den information som beslutats i planbestämmelserna. Planbestämmelserna innehåller även höjdsättningar m.m. vilket innebär att beslutet i realiteten är tredimensionellt men det redovisas och ska begripas tvådimensionellt.

Idag följer de digitala planer som görs planbestämmelsekatalogen och överföringsformatet bygger på SIS-standarden för detaljplaner som i sin tur bygger på det tvådimensionella manéret. Utifrån informationen går det att bygga tredimensionella illustrationer som kan användas under samråd och i tjänster vid efterföljande beslut. Planbeslutet är i sig inte tredimensionellt utan detta måste konverteras från den tvådimensionella beslutsinformationen.

Det finns egentligen inga tekniska eller betydande legala hinder mot att frånga den praxis som finns idag för att redovisa förvaltningsbeslutet detaljplan. Det finns ett grundläggande krav i PBL att detaljplanen ska vara tydlig. Detta innebär att medborgarna under processen ska kunna förstå vad beslutet innebär och det ska vara möjligt att förstå bestämmelserna i ett efterföljande beslut. PBL anger att detaljplanen ska bestå av en karta och att det av denna ska framgå hur planområdet delas upp för skilda ändamål och vilka bestämmelser som gäller för olika områden. Enligt lagen

får fastighetsindelningsbestämmelser redovisas på en särskild plankarta. Regleringen ska tydligt framgå av planen.

Frågan är vad som krävs som minsta gemensamma nämnare för att ett planbeslut ska vara begripligt. Man kan sannolikt inte kräva att medborgarna ska vara så digitalt mogna att de ska behöva klicka sig igenom varje punkt på plankartan för att förstå vad planen i ett sammanhang reglerar. Det räcker alltså inte att bara ha information i en datafil georefererad till kartan. Någon form av visualisering är nödvändig om detaljplanebeslutet inte bara ska vara för maskiner utan också för människor som beslutar och tolkar beslutet samt de som i övrigt berörs av beslutet.

Det bör inte finnas något hinder mot att olika former av visualiseringar används så länge de uppfyller tydlighetskravet. Beslutet ska kunna läsas och förstås av alla som berörs av det så länge det finns en plankarta med bestämmelser för olika områden. Lagen i sig begränsar inte plankartan till att endast vara tvådimensionell.

För att inte hindra utvecklingen av digitala detaljplaner väljer Boverket att inte längre primärt reglera de delar som handlar om tydlighetskravet i PBL i föreskrifter utan i första hand i ett särskilt allmänt råd.

Förvaltningsbeslutet

En detaljplan är ett förvaltningsrättsligt beslut. Detaljplanen består av en plankarta och de bestämmelser som behövs i övrigt. Plankartan och bestämmelserna på plankartan är juridiskt bindande.

Ett förvaltningsrättsligt beslut kan ha flera olika former. Det finns i princip inga absoluta hinder, vare sig tekniska eller juridiska sådana, mot att ett beslut tas fram och beslutas som digitalt original. Det är vanligt förekommande bland flera olika myndigheter idag. Det innebär bland annat att beslutet inte är beroende av analoga pappershandlingar. Det viktiga är att beslutet innehåller den information som lagen kräver och att det kan arkiveras.

När det gäller ett beslut om detaljplan har det självklara fördelar att inte vara bunden av pappershandlingar. Det innebär möjligheter till en reglering som både har tydligare rättsverkningar och som dessutom ger möjligheter till visualiseringar av beslutet som gör det lättare att förstå. Det kan till exempel vara tredimensionella planer som medger rotation och animeringar.

För att inte hindra utvecklingen av sådana planer är det därför mycket viktigt att en föreskrift om detaljplaner inte låser fast dagens

planeringspraxis. Utgångspunkten bör alltså inte vara dagens papperskartor, utan en lösning som utnyttjar de möjligheter digitaliseringen ger. Istället anser Boverket att föreskriften bör utformas utifrån vilken information som detaljplanen behöver ha, och hur den ska struktureras. Samtidigt måste föreskriften kunna tillämpas för analoga detaljplaner, fram till det datum det finns färdiga lösningar för digitala detaljplaner.

Den digitala detaljplanen måste samtidigt uppfylla de krav som ställs enligt PBL och även andra lagar som reglerar myndighetsbeslut, till exempel arkivlagstiftningen. Enligt Boverkets uppfattning innebär PBL inget hinder för digitala planer. Bestämmelserna om detaljplan i 4 och 5 kap PBL ställer inga krav på att beslutet ska ha en viss form. Däremot måste en detaljplan uppfylla kraven på arkivbeständighet och kunna förvaras i ett arkiv. Boverket har ingen möjlighet att påverka denna lagstiftning, utan istället behöver frågan om arkivering lösas i respektive kommun på samma sätt som annan digital information hanteras idag. Det finns till exempel möjlighet för kommunerna att upprätta förvaltningsgemensamma specifikationer (FGS:er) tillsammans med Riksarkivet för information i verksamhetssystem.

Dagens regler

I plan- och bygglagens (2010:900) fjärde kapitel regleras vad kommunerna får bestämma i en detaljplan. Hur detta ska göras anges inte direkt i lagen, men det finns ett praktiskt och väl inarbetat system för hur regleringen ska presenteras på detaljplanen. Sedan 1950 har staten tagit fram anvisningar, allmänna råd och vägledning kring betecknings- och planbestämmelse-systemet och dess tillämpning.³

Boverket beslutade om allmänna råd för planbestämmelser (BFS 2014:5) med anledning av nya PBL som trädde ikraft 2011. Det allmänna rådet började gälla från 2 januari 2015.

---

³ Anvisningar angående beteckningar på plankartor. Kungliga byggnadsstyrelsens publikation 1950:2

Beteckningar – bestämmelser, anvisningar för upprättande av detaljplaneförslag. Statens planverk publikation nr 37. 1970.

Detaljplaneanvisningar - anvisningar för upprättande av detaljplaneförslag

Boken om detaljplan och områdesbestämmelser. Statens planverk 1987

Boken om detaljplan och områdesbestämmelser. 1993 års revidering. Boverkets allmänna råd 1993:3.

Boken om detaljplan och områdesbestämmelser. 1996 års revidering. Boverkets allmänna råd 1996:1.

Boken om detaljplan och områdesbestämmelser. 2002 års revidering. Boverkets allmänna råd 2002:1

Idag är således kommunerna fria att själva välja hur ett förvaltningsbeslut om detaljplan ska presenteras och vilken informationen en detaljplan och en planbeskrivning ska innehålla utöver sådana direkta krav som ställs i lagen. Eftersom sådana lagkrav är få är kommunernas frihet stor. Friheten medför att resultaten, detaljplanerna och planbeskrivningarna, ser olika ut. Beslutens tydlighet och kvalitet är mycket växlande. Som påpekats ovan innebär detta att det idag saknas nödvändiga förutsättningar för att hantera detaljplaner och planinformation digitalt och därmed saknas det också förutsättningar för en digital samhällsbyggnadsprocess och ett nationellt system för ett digitalt informationsutbyte.

Det saknas idag regler för digitalisering av planinformation men Boverket har, som tidigare nämnts, under flera år arbetat med förutsättningarna för en digital samhällsbyggnadsprocess och då särskilt med digitalisering av detaljplaner, såväl nya som befintliga. Arbetet har främst bedrivits inom ramarna för Svenska institutet för standarder, SIS. En teknisk kommitté inom standardiseringen (TK 501) har utarbetat en överföringsstandard (Geografisk information – Detaljplan – Applikationsschema för planbestämmelser, SS 637040:2016), som används för digitalisering av nya och befintliga detaljplaner.

Parallellt med standardiseringen har Boverket tagit fram planbestämelsekatalogen. Den syftar till att skapa enhetlighet vid reglering med planbestämmelser vilket innebär att planbestämmelser får samma innebörd vid digitalisering. Katalogen finns tillgänglig via API hos Boverket och kommer att revideras i enlighet med den föreslagna föreskriftens indelning av olika bestämmelser.

Ett antal programvaruutvecklare har tillämpat standarden och planbestämelsekatalogen fullt ut medan andra endast tillämpat planbestämelsekatalogen.

Motivet till föreskrifterna

Boverkets ansvarsområde omfattar delar av samhällsbyggnadsprocessen, det vill säga de legala processer som anger förutsättningarna för alla de fysiska förändringarna i samhället. Boverket har här ett särskilt ansvar för de frågor som regleras i plan- och bygglagen – regionplanering, översiktsplanering, detaljplanering, lov- och byggprocess samt förvaltning och tillsyn.

Samhällsbyggnadsprocessen omfattar ett stort antal delprocesser som idag inte kan dra nytta av och återanvända den information som skapas i

de olika delprocesserna. En del av denna information, planinformationen, har särskilt utpekats som vital för övriga delprocesser.

Syftet med den nya regleringen är att komma ett steg närmare en obruten samhällsbyggnadsprocess där detaljplaneinformation ska kunna överföras och återanvändas digitalt. Dessutom skapas möjligheter att exempelvis utveckla digitala tjänster, till exempel automatiserade bygglov. Mer i detalj innebär detta:

- Utveckla plan- och bygglagens bestämmelser om hur en detaljplan reglerar användningen av mark och vatten, särskilt med ledning av lagens tydlighetskrav,
- Slå fast enhetliga juridiska förutsättningar för vilken information en detaljplan ska innehålla och hur den ska struktureras,
- Ange hur detaljplanens digitala information ska kunna hanteras för att uppfylla 2 kap. 5a § PBF,
- Skapa nödvändiga digitala kopplingar mellan de planbestämmelser kommunen använder, och planbestämmelserna i Boverkets planbestämmelsekatalog,
- Behålla möjligheten att under en övergångsperiod ta fram analoga detaljplaner med papperskartor.

Nollalternativet – om inga ändringar görs

Alla utredningar Boverket känner till som behandlat förutsättningarna för att införa en digital samhällsbyggnadsprocess och alla de aktiviteter Boverket deltagit i under de senaste åren har entydigt pekat på att grundläggande principer för informationsutbyte måste regleras med tvingande bestämmelser. Det räcker inte med rekommendationer att följa givna standarder.

Även om i stort sett alla kommuner i dag tar fram detaljplaner med stöd av särskilda datorprogram och även om många kommuner visar aktuella detaljplaneärenden och gällande planer på webben så är inte alltid planerna vektoriserade eller georefererade. I de fall planinformation finns digitalt är den inte alltid tillgänglig i ett enhetligt format och är därmed inte heller maskinellt läsbar.⁴

---

⁴ Boverket (2017) Digitala detaljplaner – reglering av hur detaljplaner ska utformas digitalt, rapport 2017:21.

Alternativa lösningar

Boverket anser att det saknas alternativa frivilliga lösningar att skapa ett enhetligt system för detaljplaner och överföring av digital planinformation.

Den lagstiftning, de allmänna råd och den praxis vi har idag har vuxit fram under många decennier. Boverket kan konstatera att den typ av reglering vi har idag inte räcker. Detta trots den tillsyn, domstolspraxis och vägledning som staten bedrivit och genomfört.

Det är mot denna bakgrund Boverkets uppfattning att en tvingande reglering är nödvändig för att skapa förutsättningar för en digital samhällsbyggnadsprocess inom överskådlig tid.

Alternativa styrmedel

Lantmäteriets finansieringsmodell (geodatasamverkan) har använts under många år. Den bygger på ett avtal mellan kommuner och Lantmäteriet om utbyte av geodata. Många kommuner medverkar inte vilket innebär att det kommer att saknas information. Geodata från kommuner som inte medverkar kan inte med automatik överföras i brist på ett obligatoriskt regelverk. Boverket ser därför inte detta som ett möjligt alternativ till lagda författningsförslag.

Överensstämmelse med EU-reglering

Författningsförslaget överensstämmer med de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen.

Genom den nya bestämmelsen i 2 kap. 5 a § PBF inträder indirekt en skyldighet för kommunerna att tillgängliggöra detaljplaneinformation digitalt. Regeringen måste genom kravet på digitalisering komplettera bilagan till förordningen (2010:1770) om geografisk miljöinformation med krav på tillgängliggörande av detaljplaneinformation. Detta eftersom fysiska planer är en informationsmängd som omfattas av INSPIRE-direktivet, vilket slår till när krav på digital information ställs på den informationsmängden.

Författningsförslaget

Digital planinformation

I förslagets 2 kap. regleras endast de grundläggande principerna för överföring av planinformation. Kommunerna åläggs härigenom att utöver den arkiverade planen även digitalt kunna överföra den beslutade informationen. De befintliga regelverken för arkivering, offentlighet och sekretess, personuppgifter etc. gäller parallellt. PBL med tillämpningsföreskrifter innehåller i sig inget krav på att den digitala informationen ska överföras till någon.

Lagstiftaren har i förarbetena (Prop. 2017/18:132) om ”Digitalisering av grundkartor och detaljplaner” förutsatt att ändringarna i PBL med tillhörande tillämpningsföreskrifter följs av kompletterande lagstiftning om nationellt tillgängliggörande av detaljplaneinformation. Detta är bl.a. nödvändigt för att uppfylla lagstiftningen av geografisk miljöinformation. Av detta skäl är regleringen i den föreslagna föreskriften allmänt hållen för att inte riskera motverka förutsättningarna för nationellt tillhandahållande.

Avgränsningar och planbestämmelser

Förslagets 3 kap. innehåller gemensamma regler om planområdet och för detaljplanens planbestämmelser. Reglerna om avgränsning skapar juridiska förutsättningar för vertikal avgränsning av både planområde och planbestämmelser. Kapitlet innehåller även regler om preciseringar av planbestämmelser, samt om hänvisningar. Reglerna syftar till att göra detaljplanens reglering tydlig.

Användandet av detaljplanebestämmelser

Föreskriftens 4–7 kap. reglerar vilka planbestämmelser som får användas i en detaljplan och vad de olika planbestämmelserna betyder. I dagsläget finns inga juridiskt bindande regler om planbestämmelser. Reglerna som föreslås baserar sig på gällande praxis och Boverkets allmänna råd (2014:5) om planbestämmelser för detaljplan.

Syftet med att föreskriva om vilka planbestämmelser som får användas och vad de betyder är att informationen i detaljplaner ska bli enhetlig och sökbar. Genom att informationen blir enhetlig främjas också rättsäkerheten.

Enligt Boverkets uppfattning följs de befintliga allmänna råden i stor utsträckning av både av kommuner och av programvaruleverantörer. Boverket anser också att de flesta bestämmelser som används idag med stöd av det allmänna rådet fungerar väl i praktiken. Regleringen motsvarar därför normalt de rekommendationer som finns i det allmänna rådet. I de flesta fall ger föreskriften också möjligheten att formulera planbestämmelser. Planbestämmelserna kan användas på samma sätt oavsett om planen är analog eller digital. Detta innebär att kommunernas praktiska arbete med detaljplaner inte påverkas avsevärt av föreskriften i denna del.

Gränser och hierarki

Föreskriften anger inte hur olika plan- eller bestämelseområden ska avgränsas. Det innebär att det fortfarande kommer vara möjligt för kommunerna att använda sig av de gränser och den hierarki som traditionellt använts och som beskrivs i Boverkets allmänna råd (2014:5) om planbestämmelser för detaljplan. Denna hierarki finns även med i förslaget på nya allmänna råd om redovisning av reglering i detaljplan.

Detta innebär att kommunerna är fria att besluta om hur de olika områdena ska avgränsas i planen. Det blir även möjligt att frångå den traditionellt använda hierarkin. Dock måste detaljplanens reglering tydligt framgå av beslutshandlingen enligt 4 kap. 32 § andra stycket PBL.

Planbestämmelsernas struktur

Traditionellt har planbestämmelser delats upp i kategorierna användningsbestämmelser, egenskapsbestämmelser och administrativa bestämmelser. Denna uppdelning har egentligen inte haft något annat ändamål än att tydliggöra bestämmelsernas syfte, och deras koppling till 4 kap. PBL samt redovisningen på plankartan. Uppdelningen är dock inte nödvändig för att uppfylla lagens tydlighetskrav och begreppen används inte heller i lagen. I dagsläget anser Boverket att uppdelningen i flera fall kan göra föreskriften onödigt komplicerad utan att tjäna något särskilt syfte.

Boverket anser att bestämmelserna istället bör delas upp utifrån hur de regleras i 4 kap. PBL. En detaljplan måste ange vilken användning mark och vatten inom planområdet ska ha, med undantag för allmän plats med enskilt huvudmannaskap (4 kap. 5 § och 8 § 2). Övriga bestämmelser kan ofta vara nödvändiga för att skapa en lämplig mark- och vattenanvändning, till exempel bestämmelser om skydd mot olyckor, men är enligt lagen inte obligatoriska och därmed valbara. Den föreslagna föreskriften delar därför upp bestämmelserna enligt begreppen användningar, samt egenskapsbestämmelser. Begreppet administrativa bestämmelser används inte. Regleringsmöjligheterna i sig påverkas inte.

Koder och digital sökbarhet

Boverket har sedan år 2017 haft den så kallade planbestämmelsekatalogen tillgänglig på PBL kunskapsbanken⁵. Planbestämmelsekatalogen innehåller bestämmelser som rekommenderats i allmänna råd och vägledning av Boverket och motsvarande ansvariga myndigheter från år 1949 och framåt. Katalogen kan idag användas vid upprättande av nya detaljplaner, vid tolkning av äldre planbestämmelser samt vid digitalisering av detaljplaner. Den utgör dock endast vägledning och är inte juridiskt bindande. Till varje bestämmelse finns en unik bestämmelsekod angiven. I katalogen som följer av förslaget kommer även bestämmelserna sorteras i underkategorier, som i sig har en unik kod.

Varje bestämmelse i planbestämmelsekatalogen har också ett UUID. Bestämmelsekoderna fungerar som digitala identifierare. Bestämmelser som kopplas till den kod som katalogen anger blir således digitalt sökbara. Till exempel kan en programvara söka ut antalet bestämmelser av en viss typ som använts i detaljplaner i antingen en eller flera olika kommuner. Det kan handla om att en projektör vill söka ut kvarvarande byggrätt, eller att kommunen vill veta vilka bestämmelser som skyddar kulturvärden inom ett visst område.

För att skapa förutsättningar för sådan sökbarhet är det viktigt att kommunerna inte använder olika koder. Föreskriften anger därför särskilt vilka koder som ska användas vid reglering med planbestämmelser. Koderna behöver inte återges i varje enskild detaljplan, men måste användas i den programvara som används för att ta fram detaljplanen.

Hur föreskriften ska användas

I föreskriftens 4–7 kap. regleras förutsättningar för användandet av användningsbestämmelser i en detaljplan. Till varje typ av planbestämmelse finns tabeller som anger vilka bestämmelser och preciseringar som ska användas, samt vilka bestämmelsekoder som gäller för dessa. Bestämmelsekoderna är samma som finns i planbestämmelsekatalogen.

Varje användning har möjlighet till egen precisering av användningsbestämmelsen som har en egen bestämmelsekod. Detta skapar förutsättningar för digital sökbarhet även för de bestämmelser kommunen själv preciserar.

---

⁵ <https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/>

Föreskriftens 7 kap. innehåller egenskapsbestämmelser. Här innefattas både det som tidigare benämndes egenskaps- och administrativa bestämmelser.

Vid användning av dessa planbestämmelser, ska de bestämmelseformuleringar som anges i tabellerna användas. Om bestämmelseformulering saknas ska istället lämplig underkategori användas, med den underkategorikod som tabellen anger. Genom att varje underkategori är kopplad till en underkategorikod, skapas enhetlighet och digital sökbarhet på de underkategorier som används. Under motsvarande kod i Boverkets planbestämmelsekatalog finns sedan oftast ett antal förslag på bestämmelseformuleringar som kommunerna kan använda. Namnet på respektive underkategori är alltså inte avsedd som en bestämmelseformulering som ska skrivas ut på plankartan. Namnet på underkategorin har därmed inte heller någon självständig juridisk betydelse och ska inte användas för att tolka bestämmelsen som används.

Om lämplig underkategori saknas får kommunen använda den öppna underkategori som finns till de flesta egenskapsbestämmelser. Digital sökbarhet uppnås genom att varje tabell anger en öppen underkategori som inleds med ordet ”annan” eller ”annat”. När det saknas en öppen underkategori eller bestämmelseformulering beror det på att tabellen är uttömmande kring vad som går att reglera enligt 4 kap. PBL gällande den egenskapsbestämmelsen.

Skälet till denna författningstekniska lösning är att egenskapsbestämmelser skiljer sig från de användningsbestämmelser som anges i 5-7 kap. En egenskapsbestämmelse behöver normalt kompletteras med information som är anpassad till en specifik planeringssituation. Till exempel behöver en bestämmelse om skydd av kulturvärden kompletteras med en uppgift om vad skyddet syftar till. Informationen blir emellertid inte digitalt sökbar i samma utsträckning för de bestämmelser som saknar färdiga bestämmelseformuleringar.

En del av bestämmelserna i 7 kap. är färdigformulerade i tabellerna. Detta gäller bestämmelser om utnyttjandegrad, höjd på byggnadsverk och takvinkel, de så kallade byggrättsbestämmelserna (7 kap. 3, 4 och 6 §§). Skälet till att dessa är färdigformulerade, och inte endast utgör underkategorier, är att behoven avseende digital sökbarhet är annorlunda. Exempelvis en bestämmelse om utnyttjandegrad behöver inte enbart vara sökbar på sin generella formulering, utan även utifrån vilken utnyttjandegrad bestämmelsen slår fast, alltså vilken variabel som anges. För att det ska vara möjligt krävs standardiserade, färdigformulerade bestämmelser om utnyttjandegrad med ett fält där variabeln anges. Bestämmelsen kan då

både sökas ut på hur många bestämmelser om utnyttjandegrad som finns och vilken variabel som använts i bestämmelsen, alltså hur stor utnyttjandegraden är. Detta innebär en ökad enhetlighet och potential för digital sökbarhet, utan att möjligheten att anpassa en detaljplan till den aktuella platsen minskar avsevärt.

Remiss

Konsekvenser

I innevarande kapitel redogörs för konsekvenserna av författningsförslaget. Konsekvenserna berör huvudsakligen kommunerna och de konsultföretag som på kommunernas uppdrag producerar detaljplaner samt de företag som tillhandahåller de programvaror som används av kommuner och konsulter. Kapitlet inleds med ett avsnitt där det lagda förslaget sätts in i ett större perspektiv då förslaget endast är ett litet steg på vägen till målet om en digital samhällsbyggnadsprocess.

En digital detaljplane- och samhällsbyggnadsprocess

Innan konsekvenserna av lagt författningsförslag diskuteras explicit behöver förslaget sättas in i ett större sammanhang. Vilket tydliggjorts tidigare i rapporten är tanken att det lagda författningsförslaget ska ge möjligheter till – och framförallt inte hindra – en fortsatt digitalisering av samhällsbyggnadsprocessen.

De isolerade effekterna av ovanstående författningsförslag är sannolikt inte så stora. Effekterna bör sättas i ett större sammanhang. Som beskrivits tidigare handlar det inte bara om att detaljplaner ska finnas i digital form utan även om digitala detaljplaners tillgänglighet för nationell åtkomst. De största effekterna uppstår givetvis då informationen i detaljplaner tillgängliggörs digitalt vilket inte regleras i ovanstående författning. En enhetlig och effektiv digital samhällsbyggnadsprocess är till nytta för medborgare, företag, kommuner, landsting, statliga myndigheter och andra aktörer genom att exempelvis bidra till att förenkla kontakterna mellan dessa. En enhetlig digital process leder även till en mer effektiv tillämpning av PBL, vilket i sin tur ger förutsättningar för ett snabbare bostadsbyggande och en långsiktigt hållbar samhällsutveckling. Ovanstående författningsförslag är således en liten pusselbit för att uppnå detta.

Lantmäteriet har gjort en uppskattning av det potentiella ekonomiska värde som användningen av nationella standardiserade och harmoniserade grundläggande data. Data som är tillgängliga från den nationella plattformen tillsammans med kommunernas egna geodata och privata företags data ger för aktörerna i den smarta samhällsbyggnadsprocessen.⁶

---

⁶ Lantmäteriet (2019) Nationellt tillgängliggörande av geodata i samhällsbyggnadsprocessen. Slutrapport i uppdraget att verka för en smartare samhällsbyggnadsprocess, Dnr: 519-2018/2019.

De årliga potentiella ekonomiska fördelarna för samhällsbyggnadsprocessen beräknades till 22,5 – 42,6 miljarder kronor. För detaljplaner är den beräknade siffran 415 miljoner per år. Det konstateras också att de potentiella ekonomiska fördelarna finns i hela samhällsbyggnadsprocessen men att de största fördelarna finns i projekterings- och byggfasen.

Dessa siffror förutsätter dock att all information i samtliga gällande detaljplaner finns digitalt tillgängligt nationellt. Den reglering Boverket nu föreslår nu handlar endast om de cirka 1 000 – 1 500 tillkommande detaljplanerna per år efter år 2022.

Även om de största effekterna kanske finns utanför den offentliga sektorn uppkommer positiva effekter även inom det offentliga. För kommunernas del bedöms förutsättningarna för att driva en effektivare digital planprocess blir bättre, planinformationen kommer att bli återanvändbar, vilket dels skapar nytta direkt i den egna organisationen och dels ger möjlighet att bygga e-tjänster, vilket också kommer medborgarna/kunderna till nytta vid exempelvis ansökan om bygglov.

En av förutsättningarna för att nå en digital samhällsbyggnadsprocess är Lantmäteriets tidigare nämnda arbete med att ta fram de nationella specifikationer som kommer att innehålla preciserade förutsättningar för överföring av informationen i detaljplaner och planbeskrivningar. Det är specifikationen som mer detaljerat kommer att utgöra kraven för hur kommuner ska tillhandahålla/överföra planinformation nationellt.

Nya bindande regler

Dagens detaljplaneproduktion sker mot bakgrund av en praxis som utvecklats nationellt och lokalt under generationer samt av de allmänna råd om hur planbestämmelser bör och kan utformas och betecknas som Boverket och tidigare motsvarande myndigheter har beslutat.

Denna föreskrift har dels ett bredare anslag än de tidigare allmänna råden, dels innebär föreskrifterna tvingande regler i stället för generella rekommendationer.

Övergripande konsekvenser av författningsförslaget

Som tidigare poängterats är syftet med regleringen i första hand att skapa enhetliga detaljplaner och enhetlig planinformation vilket är en förutsättning för överföring av digital planinformation.

Boverket menar att enhetligheten också för med sig en ökad rättssäkerhet eftersom tolkningen av detaljplaner kommer att utgå från ett enhetligt system. Förslaget gäller oavsett om detaljplanerna är analoga eller digitala.

Detaljplaneinformationen utgör en vital del i flera av samhällsbyggnadsprocessens delprocesser. Här handlar det då dels om att förbättra effektiviteten i processerna, men också om att utnyttja moderna verktyg och tjänster för att tillgängliggöra viktig information till alla som är i behov av den.

En övergripande konsekvens av den här typen av reglering är att den som är informationsansvarig och den som producerar sådan information som regleringen omfattar tvingas att anpassa sitt arbetssätt och sina verktyg. I detta fall är det i första hand kommunerna som påverkas. Kommunerna tvingas att efter en given tidpunkt producera detaljplaner med stöd av programvara som kan uppfylla kraven i föreskrifterna. Detta innebär i sin tur att kommunerna vid behov innan dess har säkerställt detta genom upphandling. Samtidigt måste de intressenter som vill kunna tillgodogöra sig och bearbeta kunna hantera informationen i sina programvaror.

En rättslig konsekvens är att föreskriften ställer formella krav på detaljplanebeslutet. Flertalet kommuner har under föreskriftens remissförfarande påtalat att formkrav kan leda till ett överdrivet fokuserande på formalia, vilket innebär att mindre tid läggs på faktiska planeringsfrågor.

Föreskriften kommer i första hand att tillämpas genom den programvara som kommunerna använder för att ta fram detaljplaner. Programvaran kommer att behöva utformas i enlighet med föreskriftens formella krav. Programvaran kommer även med stor sannolikhet innehålla de detaljplanebestämmelser som kommer finnas i Boverkets planbestämmelsekatalog, som i sin tur följer föreskriften. Det är även möjligt att följa föreskriften vid framtagande av analoga detaljplaner, och de allmänna råden om redovisning av reglering i detaljplan kan då fungera som stöd. Risken för att en detaljplan upphävs på formella grunder vid överklagande kommer därför sannolikt att minska jämfört med dagens system. Antalet formella krav som relaterar till presentationen på en plankarta har också minskats markant jämfört med tidigare remissutskick.

Vilka berörs av författningsförslaget

Föreskrifterna och de allmänna råden berör främst landets kommuner eftersom de ansvarar för detaljplaneringen och de som tillämpar planerna. Berörda grupper är:

- Kommuner, 290 stycken.
- Länsstyrelser, 21 stycken.
- Kommunala och statliga lantmäterimyndigheter
- Mark- och miljödomstolarna
- Andra myndigheter
- Programvaruleverantörer
- Konsultföretag verksamma inom planering och arkitektur
- Byggherrar
- Byggfirmer
- Allmänheten

Konsekvenser för företag

Bygg- och anläggningssektorn är en av de största sektorerna i svensk ekonomi. Därför kan en relativt stor mängd företag potentiellt påverkas av de föreslagna föreskrifterna. Det rör i ett första skede de företag som levererar programvaror för framtagande av detaljplaner men även företag verksamma inom planering. Som användare av planinformation kommer även byggherrar och olika typer av byggfirmer att påverkas av de föreslagna föreskrifterna. Enligt SCB:s statistikdatabas finns det drygt 140 000 företag verksamma inom de branscher som enligt Boverkets bedömning kan, direkt eller indirekt, beröras av de föreslagna föreskrifterna (se bilaga 1).

De företag som omgående påverkas av de föreslagna föreskrifterna är programvaruleverantörerna varför dessa behandlas separat.

Programvaruleverantörer

Föreskriften reglerar bland annat vilka planbestämmelser som får användas i en detaljplan och vad de olika planbestämmelserna betyder. Förslaget reglerar också förutsättningar för överföring av detaljplaneinformation. Regleringen lägger endast fast vissa grundläggande principer som förutsätter att mer detaljerade specifikationer utarbetas av Lantmäteriet, ett arbete som just nu pågår. Boverket kan i dagsläget inte bedöma vad dessa nya specifikationer kan komma att innebära för programvaruleverantörerna samt för kommunerna som kravställare på programvaran, vilka uppdateringar och förändringar som behöver göras jämfört med hur de

utformas idag. Detta ligger heller inte inom ramen för denna konsekvensanalys.

De ändringarna i programvarorna som explicit behöver göras till följd av de föreslagna föreskrifterna bedöms inte vara påtagligt större än vad som följer av förändringar när planbestämmelsekatalogen i övrigt genomgår förändringar.

Boverket ser två övergripande konsekvenser för de företag som idag levererar programvara och databaser avsedda för att producera och hantera detaljplaner och planinformation. En av konsekvenserna är att dessa företag måste anpassa sina produkter efter kraven i föreskrifterna. Den andra konsekvensen är att företagens alla potentiella kunder kommer att ställa samma grundläggande krav på produkterna.

Den första konsekvensen träffar de olika företagen på olika sätt beroende på om de redan har påbörjat ett utvecklingsarbete och gjort anpassningar med hänsyn till gällande standard och med hänsyn till Boverkets allmänna råd och Planbestämmelsekatalogen eller om de inte gjort detta och har svårare att genomföra en sådan anpassning och utveckling.

Idag finns uppskattningsvis mellan fem och tio företag som erbjuder denna typ av programvara. Två av dessa företag har produkter anpassade till gällande standard, Boverkets allmänna råd och Planbestämmelsekatalogen. Ytterligare några företag har utvecklat produkter som delvis är anpassade medan andra företags produkter inte är anpassade.

Föreskrifterna drabbar förstås dessa företag på olika sätt. De som redan utvecklat och anpassat sina programvaror kommer delvis att behöva göra en modifiering. De som enbart delvis eller inte alls har anpassat sina program kommer att behöva göra större utvecklingsinsatser om man vill fortsätta att konkurrera på marknaden. Någon eller några leverantörer kommer kanske ha svårare att uppfylla de ställda kraven och får möjligen lämna denna del av marknaden.

Den andra konsekvensen, att företagens alla potentiella kunder kommer att ställa samma grundläggande krav på produkterna, är i många avseenden positivt för programleverantörerna. Uppfyller företagets produkt de gällande kraven har man samma potentiella kunder som alla andra som gör det, oavsett företagets storlek. Kundernas gemensamma krav innebär en förutsägbarhet och en potential som kan motivera att man lägger ner tid och pengar på att utveckla en produkt.

Det bör i sammanhanget även påpekas att samtliga programvaruleverantörer blivit inbjudna av Lantmäteriet för diskussioner angående det

fortsatta arbetet om ett nationellt tillgängliggörande av geodata i samhällsbyggnadsprocessen.

Övriga företag

Övriga företag som berörs av de föreslagna föreskrifterna är exempelvis byggherrar, olika typer av byggtreprenörer, konsultbyråer inom samhällsbyggnadsområdet och företag som bygger tjänster på detaljplaneinformation till exempel, bygglovsprogram eller andra ärendehandläggningssystem. Det är ett stort antal företag som är verksamma inom detta område och som potentiellt berörs av de föreslagna föreskrifterna (se bilaga x).

Bland övriga företag som berörs av de föreslagna föreskrifterna kan dessa delas in två grupper. Dels de som direkt använder föreskrifterna som konsultföretag inom planering och dels de som använder detaljplaner i sin dagliga verksamhet.

Enhetliga detaljplaner och en enhetlig hantering av planbestämmelser och planinformation ökar förutsägbarheten för alla parter inom samhällsbyggnadssektorn. Alla företag som är beroende av tydlighet i tolkning av detaljplaner och som är beroende av tillgång till planinformation kommer få nytta i form av minskad tidsåtgång för att få tag i önskad information, mer tillförlitlig information, effektivare utbyte mellan organisationer och därmed bättre förutsägbarhet och därmed högre kvalitet på beslutsunderlag med mera.

Föreskrifterna innebär också att de företag som utvecklar e-tjänster successivt kan komma att få tillgång till informationsmängderna för hela landet. Marknaden för sådana tjänster är alla som har intressen av den förändring som hanteras i samhällsbyggandet. Den tid som idag läggs ner på att anpassa inhämtad kunskap till nya lokala förhållanden kan istället laggas på produktivt arbete.

Särskild hänsyn till små företag

Så gott som alla företag som potentiellt påverkas av förslaget till föreskrifter är små företag. Det stora flertalet – cirka 95 procent – är till och med att definieras som mikroföretag (upp till nio anställda).

För de allra flesta små företagen verksamma inom bygg- och anläggningsbranschen kommer de föreslagna föreskrifterna troligen inte medföra några större effekter. Några kostnader bortsett från viss inlärning kan Boverket inte se. Ett enhetligt system som skapar informationsmängder enligt samma struktur i hela landet bör dock medföra att

informationsinhämtning blir enklare och mindre kostsamt än idag. Detta bör gynna alla mindre aktörer.

Däremot kan små företag som jobbar direkt på uppdrag av kommunerna med att ta fram planerna påverkas. Det rör sig företrädesvis om olika konsultföretag (arkitektkontor etc.). För de av dessa som idag jobbar mot standarden och planbestämmelsekatalogen bör det inte finnas några problem men andra kan komma att behöva andra programvaror vilket genererar kostnader.

Samtidigt bör enhetliga regler skapa tydlighet och träffa alla berörda på samma sätt. Detta är en förbättring av förutsägbarheten i förhållande till hur det ser ut idag. Föreskrifterna bör på detta sätt skapa bättre förutsättningar för mindre företag att konkurrera på marknaden.

Boverket anser det inte möjligt att bedöma eventuella kostnader för småföretagen då dessa i hög grad beror på vilken teknik företagen använder sig av idag. Sammantaget menar Boverket att föreskriftens utformning inte påverkar små företag negativt.

Konsekvenser för allmänheten

Allmänheten kan beröras av detaljplaner och planprocessen på olika sätt. Dels direkt som enskilda fastighetsägare och rättighetshavare eller boende där en förändring planeras och genomförs (under planprocessen och vid genomförande av planen). Dels när någon enskild söker lov eller ska genomföra en åtgärd som kräver att en gällande plan måste tolkas innan beslut kan fattas.

Boverket menar att ett enhetligt system för detaljplaner är gynnsamt för allmänheten i alla avseenden. Ett enhetligt system ger goda förutsättningar för en generellt högre kvalitet än idag, en bättre förutsägbarhet vid genomförande av detaljplan och vid tolkning av planbestämmelser.

Boverket bedömer att föreskrifterna härigenom medför en högre rättssäkerhet för den enskilde när samtliga samhällsinstanser vid bedömning utgår från ett enhetligt system.

Ett enhetligt system skapar nya förutsättningar för utveckling av e-tjänster. Det gäller både e-tjänster för att underlätta deltagande i formella processer om detaljplaner och e-tjänster för att underlätta ansökning om och hantering av bygglov och andra ärenden där planinformationen behövs.

Konsekvenser för staten

Statens verksamhet är bred och detaljplaner med dess planinformation berör många delar av den. Planer och planinformation är intressant för uppföljning och statistiksammanställningar inom samhällsbyggnadsområdet och för politiken i arbetet med bostadsfrågor. Flera centrala myndigheter och länsstyrelserna berörs i planprocessen och flera regelverk hänvisar på olika sätt till detaljplaner. Domstolar hanterar överklaganden av detaljplaner och tolkar detaljplaner vid handläggning av andra typer av ärenden, exempelvis tillståndsärenden enligt miljöbalken.

Föreskrifterna syftar till att skapa enhetligt utformade förvaltningsbeslut om detaljplan, ett enhetligt planbestämmelesystem och i förlängningen enhetligt utformade planbeskrivningar. Boverket menar att detta kommer att underlätta statens verksamhet, exempelvis Länsstyrelsernas tillsynsansvar och möjligheten att söka ut statistiska underlag.

Ett enhetligt system för detaljplaner ger förutsättningar för att effektivt göra nationella sammanställningar med planinformation som en komponent och det öppnar också för möjligheten att skapa nationell tillgänglighet till planinformationen via tjänster.

Boverket menar vidare att statens olika engagemang i processhanteringen av en detaljplan har förutsättningar att bli effektivare och få en högre förutsägbarhet med exempelvis färre överklaganden som följd.

Boverket kommer att ta fram vägledning om de nya föreskrifterna och behöver göra en särskild satsning för att sprida sådan information till kommuner och andra som berörs.

Konsekvenser för kommunerna

Föreskrifterna får direkta konsekvenser för alla kommuner som behöver bestämma fysiska förändringar genom beslut om detaljplan vilket på sikt är landets samtliga kommuner.

Eftersom det idag endast finns allmänt hållna lagkrav som är kompletterade med allmänna råd har kommunerna stor frihet att själva forma hanteringen och utformningen av ett beslut om detaljplan. Föreskrifterna innebär en ändring av detta. Föreskrifterna anger mer i detalj vilken information ett beslut om detaljplan ska innehålla och närmare villkor för hur planbestämmelser ska användas.

I princip alla kommuner använder någon typ av digitalt verktyg för att ta fram detaljplaner idag. Föreskrifterna ställer särskilda krav som påverkar hur dessa verktyg behöver utformas. Detta innebär att alla kommuner

kommer att behöva uppdatera sin nuvarande programvara och alla kommuner kommer att ställa samma typ av grundläggande krav vid upphandling av denna typ av programvara.

Föreskrifterna bygger till stor del på rådande praxis och Boverkets allmänna råd. Boverket gör bedömningen att det kunskapsmässigt inte bör vara svårt för de som i kommunerna arbetar med detaljplaner att ta till sig de nya reglerna. Detta även om reglerna på olika sätt och i olika grad kommer att påverka tidigare lokal praxis. Vägledning om de nya reglerna kommer att behöva tas fram av Boverket.

En detaljplan tolkas och används ofta många gånger, av många människor i olika sammanhang under många år efter det att planen genomförts. Ett enhetligt system med digital information underlättar detta arbete. Detta torde innebära snabbare handläggning än idag och förutsägbarheten och kvaliteten på besluten bör bli bättre.

Ett enhetligt system medger utveckling av verktyg och tjänster med en nationell kundbas som kan skapa stora fördelar också för kommunerna. Ett enhetligt system ger också fördelen att de som i sitt arbete behöver hantera detaljplaner på olika sätt har en gemensam kunskapsbas vilket exempelvis blir en fördel då anställda av olika anledningar byts ut och att de då inte behöver introduktion i lokal praxis.

Det kommunala självstyret bedöms inte påverkas. Kommunen kommer även fortsättningsvis ha rätt att reglera det som lagen medger.

Kommunernas kostnader för införandet

I Plan- och byggförordningen (2011:338), PBF, regleras att uppgifterna i detaljplaner ska vara digitalt överförbara. De av Boverket föreslagna föreskrifterna reglerar endast förutsättningarna för digital överföring. Det är redan bestämt i PBF att detaljplanerna ska kunna överföras digitalt. Boverket föreslår egentligen inte några närmare preciseringar av hur den digitala överföringen ska gå till rent tekniskt. Kommunerna träffas av regelverket om miljöinformation och härigenom av ett krav att följa Lantmäteriets specifikationer. Eftersom PBL endast reglerar att planinformationen ska kunna överföras digitalt är det svårt att uttala sig om de kostnads- mässiga konsekvenserna av att följa andra regelverk. Om inte något särskilt regelverk beslutas om nationellt tillgängliggörande kommer sannolikt rådande praxis i form av detaljplanestandarden, planbestämmelsekatalogen och övrig vägledning att ligga till grund för hur detaljplaneinformation kan anses överförbar.

Kommunernas kostnader om de föreslagna föreskrifterna beslutas, kommer att variera beroende på hur den aktuella kommunen idag producerar sina detaljplaner. För de kommuner som redan idag använder programvaror som stödjer gällande standard och Boverkets planbestämmelsekatalog torde kostnaderna inte öka i någon större utsträckning, även om programvarorna måste uppdateras. Som tidigare nämnts måste programvaruleverantörerna anpassa sina produkter efter kraven i föreskrifterna. Detsamma gäller de kommuner som inte själva gör detaljplanerna utan använder konsulter.

För de kommuner som idag använder programvaror som inte är anpassade efter gällande standard och planbestämmelsekatalogen kan kostnaderna bli högre. Om något företag väljer att lämna marknaden får det givetvis till följd att en kommun som använder detta företags produkter måste vända sig till ett annat företag. Detta kan i sig skapa kostnader, inte bara för inköp av programvara, men även uppläringskostnader.

När det gäller programvaror för att producera detaljplaner konstaterade Boverket att, för en medelstor kommun, kan det i runda tal handla om 100 000 kronor i programinköp och 40 000-50 000 kronor i årligt underhåll.⁷ Till detta kommer också kostnader för installationer, utbildning, eventuell datakonvertering. Omfattningen beror på förkunskaper och datamängder.

En potentiell vinst för vissa kommuner är besparing vid upphandling och möjligheter till lägre kostnader för nya datasystem. Eftersom kommuner i dag inte arbetar med enhetliga detaljplanebestämmelser är det svårt att gå samman med andra kommuner och ställa samma krav hos systemutvecklare. I en mer standardiserad planprocess kommer olika systemutvecklare istället kunna arbeta med en generell kravbild.

Som tidigare nämnts bedömer Boverket att åtminstone 80 procent av landets kommuner i dag använder något av de program som stödjer såväl SIS-standarderna som Boverkets planbestämmelsekatalog. Till detta ska läggas ytterligare kommuner som anlitar konsulter för framtagandet av detaljplaner, konsulter som i viss utsträckning även de använder dessa programvaror.

I en intervjustudie gjord av Sweco på Boverkets uppdrag⁸ har de allra flesta av de intervjuade kommunerna i dagsläget digitala system och

---

⁷ Boverket (2017) Digitala detaljplaner – reglering av hur detaljplaner ska utformas digitalt, rapport 2017:21.

⁸ Sweco (2018) Intervjustudie digitala detaljplaner

arbetssätt som är anpassade därefter. Flertalet kommuner har haft detta upplägg under en lång tid och i många fall bedömer man att det inte har varit någon speciellt stor kostnadsmässig utmaning att övergå till att ta fram nya detaljplaner digitalt. Det ses i regel som en naturlig verksamhetsutveckling som utförs integrerat i det löpande linjearbetet och konkreta kostnader är främst knutna till programlicenser, viss kompetenshöjning samt support för upprättande av databaser. Efter den inledande investeringen bedömer de flesta intervjuade kommuner att det inte är några nämnvärda löpande kostnader till följd av det digitala arbetssättet.

Många kommuner ser ett digitalt arbetssätt med nya planer som en naturlig del av planarbetet och därmed även de direkta och indirekta kostnader det medför. Investeringar som görs i det arbetet faller oftast inom ramen för den ordinarie verksamheten och därför har i regel ingen specifik konsekvensanalys eller uppföljning gjorts kring just den frågan. På flera håll registreras tidsåtgång för arbetet med att ta fram detaljplaner, inte minst i de fall man anlitar konsulter, men i denna uppföljning separeras inte arbetet kopplat till just digitalisering. Den tidsuppföljning som görs på olika håll förefaller heller inte vara möjlig att jämföra med tidsåtgången för att ta fram detaljplaner innan man arbetade digitalt på samma sätt.

Den kommunala finansieringsprincipen

När kostnader eller intäkter för kommuner eller landsting påverkas av statlig reglering kan det bli aktuellt att tillämpa den kommunala finansieringsprincipen. Den innebär att statlig reglering som är tvingande för kommuner och landsting i princip ska vara kostnadsneutral för dem. Kommuner och landsting ska inte behöva höja skatten eller prioritera om annan verksamhet för att finansiera nya statliga uppgifter. Staten gör därför under vissa förutsättningar kostnadsförändringarna neutrala för kommun och landsting genom att justera statsbidrag.

Då mer än 80 procent av landets kommuner redan idag funnit ett värde i att använda den typ av programvaror som behövs för att uppfylla de krav som ställs i den föreslagna föreskriften är det svårt att se att det finns ekonomiska incitament för att *inte* göra det. Såvitt Boverket kan bedöma är det heller inte så att det enbart är små kommuner med svagare ekonomiska resurser och som endast producerar ett fåtal om ens några detaljplaner varje år som valt att inte använda dessa programvaror. Avgörande verkar i stället ha varit huruvida den aktuella kommunen valt att använda Boverkets planbestämmelsekatalog.

Den kommunala finansieringsprincipen omfattar bland annat statligt beslutade åtgärder som direkt berör kommunal verksamhet och gäller när

staten ändrar ambitionsnivån för befintlig verksamhet. Kommunerna är i väldigt olika faser när det gäller digitalisering av nya detaljplaner det är på många håll ett sedan länge etablerat arbetssätt. En ekonomisk reglering till följd av finansieringsprincipen görs normalt bara vid ett tillfälle och inte retroaktivt, vilket skulle innebära svårigheter i att avgöra hur finansieringsprincipen ska tillämpas i detta fall där kommunernas förutsättningar skiljer sig så mycket åt. En reglering fördelas dessutom i kronor per invånare och avser hela kommun- respektive landstingskollektivet och görs således aldrig för enskilda kommuner eller landsting.

Boverket bedömer mot denna bakgrund att den kommunala finansieringsprincipen inte är tillämplig för detta författningsförslag.

Konsekvenser för miljön

Boverket menar att det i princip är omöjligt att närmare ange vilka, om några, konsekvenser föreskrifterna får för miljön.

Men ett av syftena med föreskrifterna är bland annat att ett enhetligt och tydligt system för planbestämmelser på sikt ska höja kvaliteten på detaljplanerna. Ett enhetligt system skapar bättre förutsättningar för att samhällets olika aktörer bättre ska förstå och kunna ta till sig information under beslutsprocessen och bättre förstå villkoren då en plan ska genomföras. Denna kunskapsökning bör på sikt också kunna innebära att detaljplaneringens kvalitet kan bli bättre och det gäller då också mindre negativ påverkan på miljön vid fysiska förändringar.

Övriga konsekvenser

Föreskrifterna bedöms inte ge några särskilda konsekvenser ur följande perspektiv:

- Jämställdhet
- Barn
- Tillgänglighet

Författningskommentarer med konsekvenser

1 kap. Inledning, innehåll och definitioner mm.

1 kap. 1 §

1 § Denna författning innehåller föreskrifter och allmänna råd om detaljplan till följande lagar och förordningar:

- plan- och bygglagen (2010:900), och
- plan- och byggförordningen (2011:338).

De allmänna råden föregås av texten Allmänt råd och är tryckta med mindre och indragen text omedelbart efter den föreskrift de hänför sig till.

Motiv

Paragrafen ger en överblick av vad författningen omfattar.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

1 kap. 2 §

2 § Denna författning innehåller följande kapitel:

1. Inledning, innehåll och definitioner mm.
2. Digital information,
3. Avgränsningar och planområde,
4. Användningsbestämmelser för allmän plats,
5. Användningsbestämmelser för kvartersmark,
6. Användningsbestämmelser för vattenområde, och
7. Egenskapsbestämmelser.

Motiv

Paragrafen ger en överblick över hur författningen är strukturerad.

Första kapitlet innehåller inledning, innehåll, och definitioner av begrepp som är gemensamma för hela föreskriften.

Andra kapitlet innehåller särskilda bestämmelser om digital hantering av uppgifter i en detaljplan samt tillhörande planbeskrivning.

Tredje kapitlet innehåller särskilda regler om avgränsning av planområdet och av planbestämmelser. Kapitlet innehåller även regler om preciseringar av planbestämmelser, samt om hänvisningar.

Fjärde till och med sjunde kapitlet innehåller de olika detaljplanebestämmelser som kan användas i en detaljplan.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

1 kap. 3 §

3 § I denna föreskrift avses med:

Användningsbestämmelser: planbestämmelser som reglerar användningen av allmän plats, vattenområden och kvartersmark,
Avgränsning horisontellt: avgränsning av horisontalplanet,
Avgränsning vertikalt: avgränsning i höjddel,
Egenskapsbestämmelser: planbestämmelser som anger förutsättningar för genomförandet av användningsbestämmelser
Nockhöjd: avstånd från den medelnivå som marken har invid byggnaden, eller i planbestämmelsen angivet plan, till yttertaketets högsta del,
Nollplan: geoiden i det höjdssystem som detaljplanen är upprättad enligt,
Planområde: område som omfattas av detaljplanebeslutet,
Takvinkel: lutningen mellan yttertaket och horisontalplanet,
Totalhöjd: avstånd från den medelnivå som marken har invid byggnadsverket, eller i planbestämmelsen angivet plan, till högsta punkten på byggnadsverket.

Motiv

Begreppen är nödvändiga att definiera för att få till en enhetlig tillämpning av föreskriften. Definitionerna gäller för denna föreskrift.

Definitionerna är därför också vägledande vid tolkningen av planbestämmelser i detaljplaner som tagits fram med stöd av föreskriften. Det kan till exempel vara i samband med prövning av bygglov.

Höjdbegreppen nock- och totalhöjd definieras. Av definitionerna framgår att höjden mäts från en medelmarknivå invid byggnaden, ifall att planbestämmelsen inte anger något annat. Syftet med att definiera begreppen är att skapa en enhetlig tolkning när dessa används i planbestämmelser.

Konsekvenser

Definitionerna underlättar produktionen av detaljplaner, tydliggör i kommunikationen under processen, vid efterkommande tolkning och vid genomförande av detaljplanen.

2 kap. Digital information**2 kap. 1 §**

1 § Med digital information avses i denna författning uppgifter i detaljplan och till detaljplanen hörande planbeskrivning i digitalt format.

I detta kapitel finns regler om följande digital information:

- detaljplaneinformation (3 §)
- ärendeinformation (4– 5 §§)

- information i planbeskrivning (6 §)

Motiv

I förslagets andra kapitel definieras och regleras den digitala information som ska ingå i en digital överföring. I 2 kap. 5a § PBF regleras att uppgifter i en detaljplan ska kunna behandlas digitalt. I föreskriften används begreppet information. De olika informationsmängderna som krävs för att kunna behandla en detaljplan digitalt räknas upp.

Detaljplaneinformationen är sådan information som omfattas av beslutet att anta en detaljplan. Den ska framgå av detaljplanen. Ärendeinformation är information som hör till detaljplaneärendet. Slutligen redovisas den digitala information som finns i planbeskrivningen.

Konsekvenser

Paragrafen utgör endast en redovisning av de nödvändiga informationsmängderna för att kunna behandla detaljplaneinformationen digitalt och medför i sig inga konsekvenser.

2 kap. 2 §

2 § Digital information som avses i 3–6 §§ ska kunna ingå i en överföring av digital information samt vara möjlig att återge i detaljplanens slutade form.

Motiv

I paragrafen regleras vilka informationsmängder som ska kunna ingå i en överföring av digital information enligt 2 kap. 5a § PBF. Det regleras också att själva förvaltningsbeslutet ska kunna återges i den form det beslutades - det vill säga i den form som kommunen beslutade detaljplanen med planbeskrivning. Kommunen kan med stöd av digital information och med hjälp av framtida programvaror uppfylla tydlighetskravet på andra sätt än att visualisera detaljplanebeslutet enligt traditionellt manér. För att inte hindra digital utveckling regleras inte visualiseringen av planbeslutet i denna författning. Boverket föreslår istället ett fristående allmänt råd om redovisning av reglering i detaljplan.

Konsekvenser

Regleringen i en detaljplan och övrig ärendeinformation måste kunna ingå i en digital överföring. Programvaruleverantörer måste anpassa program till föreskriften och kommunen måste upphandla sådana program. De närmare konsekvenserna av detta redovisas i den allmänna konsekvensbeskrivningen för berörda aktörer.

2 kap. 3 §

3 § Reglering i en detaljplan som bestämts enligt 4–7 kap. i denna författning (detaljplaneinformation) ska vara identifierbar, lägesbestämd samt punkt-, linje-, yt- eller volymbaserad.

Motiv

Det regleras att informationen som traditionellt finns i plankartan ska vara identifierbar och lägesbestämd samt punkt, linje eller volymbaserad. Den detaljplanestandard som används idag utgår från gränser. För att kunna hanteras i ett nationellt system måste informationen utgå från punkter, linjer, ytor eller volymer.

Konsekvenser

Programvaruleverantörer måste anpassa program till föreskriften och kommunen måste upphandla sådana program. De programvaruleverantörer som byggt upp sina system i enlighet med SIS-standarderna måste anpassa programmen så att informationen innanför gränserna blir ytbaserad. De närmare konsekvenserna av detta redovisas i den allmänna konsekvensbeskrivningen för berörda aktörer.

2 kap. 4 §

4 § Följande information (ärendeinformation) ska digitalt kopplas till planområdet:

1. kommunens namn,
2. detaljplanens namn,
3. kommunens diarienummer för detaljplanen,
4. hänvisning till beslutsprotokollet,
5. vilket datum detaljplanen är påbörjad, och
6. vilket datum detaljplanen fick laga kraft.

Vid ändring av detaljplan som är upprättad enligt denna föreskrift ska även följande information digitalt kopplas till planområdet:

1. kommunens diarienummer för ändringen av detaljplanen,
2. hänvisning till beslutsprotokollet,
3. när ändringen påbörjades, och
4. när ändringen fick laga kraft.

Motiv

I paragrafen regleras att ärendeinformation som ska vara kopplad till planområdet. Informationsmängderna är sådana som anses nödvändiga för en nationell databasfunktionalitet.

Konsekvenser

Programvaruleverantörer måste anpassa program till föreskriften och kommunen måste upphandla sådana program. De närmare konsekvenserna av detta redovisas i den allmänna konsekvensbeskrivningen för berörda aktörer.

2 kap. 5 §

5 § Information om genomförandetid ska digitalt kopplas till planområdet.

Om detaljplanen har olika genomförandetider ska information om genomförandetiderna digitalt kopplas till de användningsbestämmelser de gäller för.

Vid ändring av detaljplan som är upprättad enligt denna föreskrift ska genomförandetiden digitalt kopplas till de bestämmelser ändringen avser. Vid ändring av detaljplan som inte upprättats enligt denna föreskrift gäller inte första och andra styckena.

Motiv

Bestämmelser om genomförandetid ska vara kopplade till planområdet och om det är olika genomförandetider ska de vara kopplade till de användningsbestämmelser de gäller för.

Konsekvenser

Programvaruleverantörer måste anpassa program till föreskriften och kommunen måste upphandla sådana program. De närmare konsekvenserna av detta redovisas i den allmänna konsekvensbeskrivningen för berörda aktörer.

2 kap. 6 §

6 § Informationen i planbeskrivningen ska digitalt kopplas till hela eller delar av planområdet.

Vid ändring av detaljplan som inte upprättats enligt denna föreskrift gäller inte första stycket.

Motiv

Särskilda regler om informationen i planbeskrivningen finns inte ännu i denna författning. Den kommer att kompletteras genom ändring innan författningen blir obligatorisk att tillämpa.

Konsekvenser

Det finns idag inga regler eller specifik vägledning om planbeskrivningen. I samband med en framtida ändring av författningsförslaget med komplettering med specifika regler för planbeskrivning, kommer konsekvenserna närmare att beskrivas.

2 kap. 7 §

7 § Bestämmelser enligt 7 kap. 2–25 §§ ska digitalt kopplas till den eller de användningsbestämmelser som de gäller för.

Vid ändring av detaljplan som inte upprättats enligt denna föreskrift gäller inte första stycket.

Motiv

För att den digitala informationen ska vara användbar krävs det även att bestämmelser i planen har kopplingar till de användningsbestämmelser de gäller för.

Eftersom ändringar som görs av analoga planer inte kan kopplas är ändringar av äldre planer undantagna.

Konsekvenser

Programvaruleverantörer måste anpassa program till föreskriften och kommunen måste upphandla sådana program. De närmare konsekvenserna av detta redovisas i den allmänna konsekvensbeskrivningen för berörda aktörer.

2 kap. 8 §

8 § För en användningsbestämmelse som är tillfällig enligt 4 kap. 26 § PBL ska information om den tid som den tillfälliga användningen får pågå digitalt kopplas till användningsbestämmelsen.

Motiv

Paragrafen reglerar användningsbestämmelser som är tillfälliga. För att den digitala informationen ska vara användbar krävs det även att bestämmelser i planen har kopplingar till de användningsbestämmelsen.

Konsekvenser

Programvaruleverantörer måste anpassa program till föreskriften och kommunen måste upphandla sådana program. De närmare konsekvenserna av detta redovisas i den allmänna konsekvensbeskrivningen för berörda aktörer.

3 kap. Avgränsningar och planbestämmelser

3 kap. 1 §

1 § Ett planområde ska avgränsas horisontellt och får även helt eller delvis avgränsas vertikalt.

Motiv

Boverkets uppfattning är att det idag är mycket ovanligt att detaljplaner avgränsas vertikalt, det vill säga inom vilka angivna höjdvärden med koordinater som detaljplanen gäller. Hittills har det varit oklart om detta är möjligt att reglera med dagens lagstiftning. I föreskriftsarbetet har frågan utretts och Boverket ser i lagstiftningen inget hinder mot att reglera detaljplaner i höjddled då det numera går att indela fastigheter i tre dimensioner. Regleringen ger kommunen möjlighet att exempelvis avgränsa en detaljplan på lämplig nivå under markytan för att underlätta för kommande hantering av underjordiska trafikanläggningar.

Det kan också noteras att 4 kap. PBL anger att kommunerna genom detaljplan får styra användningen av mark- och vattenområden. Begreppet ”område” är inte uttryckligen definierat i lagen. Men eftersom en reglering i detaljplan så gott som alltid i någon mån gäller även i höjddled, anser Boverket att lagens begrepp inte i sig är något hinder mot att avgränsa planen i höjddled.

Boverket anser att föreskriften inte bör slå fast hur avgränsningen ska göras. I Boverkets allmänna råd om redovisning av reglering i detaljplan anges hur detta kan göras på en analog plankarta. Vid digital hantering anger 2 kap. 4 § att detaljplaneinformation, alltså även planområdet och dess avgränsning, ska vara identifierbar och lägesbestämd. För att inte regleringen ska bli onödigt detaljstyrande anser Boverket att detta är tillräckligt.

Konsekvenser

Regleringen ger kommunerna möjlighet att på ett mer effektivt sätt besluta om lämplig markanvändning utan att låta detaljplanen omfatta mer än vad som är nödvändigt.

3 kap. 2 §

2 § Området som en planbestämmelse gäller inom ska avgränsas horisontellt och får även avgränsas vertikalt.

Motiv

Paragrafen gör det möjligt att avgränsa området inom vilket en planbestämmelse gäller (bestämmelseområde) vertikalt. Detta är enligt Boverkets uppfattning möjligt enligt dagens lagstiftning (jfr Boverkets allmänna råd (2014:5) om planbestämmelser för detaljplan 1.2.4). Boverket anser samtidigt att paragrafen är nödvändig för att skapa en tydligare grund för tillämpningen.

Det kan också noteras att 4 kap. PBL anger att kommunerna genom detaljplan får styra användningen av mark- och vattenområden. Begreppet ”område” är inte uttryckligen definierat i lagen. Men eftersom en reglering i detaljplan alltid i någon mån gäller i höjdled, anser Boverket att lagens begrepp inte i sig är något hinder mot att avgränsa enskilda bestämmelser i höjdled.

Boverket anser att föreskriften inte bör slå fast hur avgränsningen ska göras. I Boverkets allmänna råd om redovisning av reglering i detaljplan anges hur detta kan göras på en analog plankarta. Vid digital hantering anger 2 kap. 4 § att detaljplaneinformation, alltså även planbestämmelser, ska vara identifierbara och lägesbestämda. För att inte regleringen ska bli onödigt detaljstyrande anser Boverket att detta är tillräckligt.

Konsekvenser

Regleringen ger kommunerna möjlighet att på ett mer effektivt sätt besluta om lämplig markanvändning utan att låta detaljplanen omfatta mer än vad som är nödvändigt.

3 kap. 3 §

3 § En precisering av en planbestämmelse innebär att endast det som anges i preciseringen är tillåtet.

Motiv

Denna princip framgår idag genom allmänna råd och bygger på en praxis som utvecklats under längre tid. För att skapa ett enhetligt planbestämelse-system formuleras det nu som en bindande föreskriftsregel.

Föreskriften anger inte hur en precisering ska göras. I Boverkets allmänna råd om redovisning av reglering i detaljplan anges hur detta kan göras på en analog plankarta. Vid digital hantering ska bestämmelserna i föreskriftens 2 kap. samt tydlighetskravet i 4 kap. 32 § PBL följas. För att inte regleringen ska bli onödigt detaljstyrande och komplicera den digitala utvecklingen anser Boverket att detta är tillräckligt.

Konsekvenser

Planbestämmelsernas tydlighet vid tolkning av detaljplanen underlättas.

3 kap. 4 §

4 § Planbestämmelser får inte innehålla hänvisningar till planbeskrivningen, andra handlingar eller författningar.

Motiv

En planbestämmelse ska uppfylla lagens krav på tydlighet. Tydlighetskravet innebär att den avsedda regleringen tydligt ska framgå av planen, dvs. det ska vara tydligt vilka bindande regler som detaljplanen slår fast. Eftersom det endast är detaljplanens planbestämmelser som är juridiskt bindande är det inte lämpligt att göra hänvisningar till planbeskrivningen eller andra separata dokument som inte har samma juridiska status. Det kan på ett negativt sätt påverka en efterkommande tolkning och genomförandet av planen. Det är även olämpligt att en planbestämmelse föreskriver en skyldighet som redan framgår av annan författning, eftersom det kan skapa flera problem vid lovprövningen.

Konsekvenser

Kommunen måste formulera tydliga planbestämmelser som kan utläsas av detaljplanen. Osäkerheter vid tolkning och genomförande av detaljplanen minskas.

4 kap. Användningsbestämmelser för allmän plats**4 kap 1 §**

1 § Endast de användningar som är reglerade i 2– 10 §§ får användas vid reglering med användningsbestämmelser på allmän plats i detaljplan.

Bestämmelser och bestämmelsekoder ska följa det som anges i tabellerna nedan. Vid precisering av bestämmelse ska de preciseringar som anges i tabellerna användas.

Motiv

Paragrafen talar om vilka regler som samlat gäller vid reglering i detaljplan med användningsbestämmelser för allmän plats. Regleringen har som syfte att skapa ett enhetligt planbestämmelsesystem.

I paragrafens andra stycke anges att vid användning av planbestämmelser, måste de bestämmelser som anges i tabellerna användas. I tabellerna anges också vilken kod bestämmelsen ska ha. Om lämplig precisering saknas får kommunen fortfarande formulera bestämmelser fritt. Vid fri formulering ska preciseringstabellernas fritextfält sist i tabellen användas, med den bestämmelsekod som gäller till denna.

Konsekvenser

Kommunen måste säkerställa att den programvara man har som verktyg för att producera detaljplaner ger möjlighet att uppfylla kravet.

4 kap. 2 §

2 § Användningen torg ska tillämpas för områden för alla typer av torg med tillhörande verksamheter. I användningen ingår även komplement som behövs för torgets funktion.

Tabell 1, Torg

Bestämmelse	Bestämmelsekod
Torg	DP_AP_Torg

Tabell 2, precisering av bestämmelsen torg

Precisering	Bestämmelsekod
Salutorg	DP_AP_Torg_Salu
Busstorg	DP_AP_Torg_Buss
Annat torg	DP_AP_Torg_Annan

Motiv

Ingen ändring avsedd jämfört med Boverkets allmänna råd (2014:5) om planbestämmelser för detaljplan.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

4 kap. 3 §

3 § Användningen väg ska tillämpas för områden avsedda främst för trafik till, från och/eller genom en tätort samt mellan olika områden inom en tätort. I användningen ingår även komplement som behövs för vägens funktion.

Tabell 3, Väg

Bestämmelse	Bestämmelsekod
Väg	DP_AP_Väg

Tabell 4, precisering av bestämmelsen väg

Precisering	Bestämmelsekod
Genomfartsväg	DP_AP_Väg_Genomfart
Infartsväg	DP_AP_Väg_Infart
Annan väg	DP_AP_Väg_Annan

Motiv

Ingen ändring avsedd jämfört med Boverkets allmänna råd (2014:5) om planbestämmelser för detaljplan.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

4 kap. 4 §

4 § Användningen gata ska tillämpas för områden avsedda främst för trafik inom en tätort eller för trafik som har sitt mål vid gatan. I användningen ingår även komplement som behövs för gatans funktion.

Tabell 5, Gata

Bestämmelse	Bestämmelsekod
Gata	DP_AP_Gata

Tabell 6, precisering av bestämmelsen gata

Precisering	Bestämmelsekod
Kollektivtrafikgata	DP_AP_Gata_Kollektiv
Industrigata	DP_AP_Gata_Industri
Huvudgata	DP_AP_Gata_Huvud
Lokalgata	DP_AP_Gata_Lokal
Gågata	DP_AP_Gata_Ga
Annan gata	DP_AP_Gata_Annan

Motiv

Ingen ändring avsedd jämfört med Boverkets allmänna råd (2014:5) om planbestämmelser för detaljplan.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

4 kap. 5 §

5 § Användningen gång- och cykelväg ska tillämpas för områden avsedda för gång-, cykel- och mopedtrafik. I användningen ingår även komplement som behövs för vägens funktion.

Tabell 7, Gång- och cykelväg

Bestämmelse	Bestämmelsekod
Gång- och cykelväg	DP_AP_GC

Tabell 8, precisering av bestämmelsen gång- och cykelväg

Precisering	Bestämmelsekod
Gångväg	DP_AP_GC_Gang
Cykelväg	DP_AP_GC_CykelMoped
Expresscykelväg	DP_AP_GC_Express
Enbart cykeltrafik	DP_AP_GC_EnbartCykel
Annan gång- och cykelväg	DP_AP_GC_Annan

Motiv

Boverkets allmänna råd (2014:5) om planbestämmelser för detaljplan anger att gångväg och cykelväg bör redovisas separat. Praktisk tillämpning har dock visat att en kombinerad användning är att föredra, eftersom det ökar flexibiliteten vid genomförandet. Detta har i föreskriften ändrats så att användningen ska redovisas som gång- och cykelväg. Om gång- och cykelväg behöver separeras kan användningen preciseras i enlighet med tabellen.

Konsekvenser

En mer ändamålsenlig reglering av användningarna gång- och cykelväg i detaljplan.

4 kap. 6 §

6 § Användningen parkering ska tillämpas för områden för parkering. I användningen ingår även komplement som behövs för parkeringens funktion.

Tabell 9, Parkering

Bestämmelse	Bestämmelsekod
Parkering	DP_AP_Parkering

Tabell 10, precisering av bestämmelsen parkering

Precisering	Bestämmelsekod
Bilparkering	DP_AP_Parkering_Bil
Cykelparkering	DP_AP_Parkering_Cykel
Bussparkering	DP_AP_Parkering_Buss
Husbilsparkering	DP_AP_Parkering_Husbil
Lastbilsparkering	DP_AP_Parkering_Lastbil
Annan parkering	DP_AP_Parkering_Annan

Motiv

Ingen ändring avsedd jämfört med Boverkets allmänna råd (2014:5) om planbestämmelser för detaljplan.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

4 kap. 7 §

7 § Användningen park ska tillämpas för områden för grönområden som kräver skötsel och som helt eller till viss del är anlagda. I användningen ingår även komplement till parkens användning.

Tabell 11, Park

Bestämmelse	Bestämmelsekod
Park	DP_AP_Park

Tabell 12, precisering av bestämmelsen park

Precisering	Bestämmelekod
Lek	DP_AP_Park_Lek
Spontanidrott	DP_AP_Park_Spontan
Annan park	DP_AP_Park_Annan

Motiv

Ingen ändring avsedd jämfört med Boverkets allmänna råd (2014:5) om planbestämmelser för detaljplan.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

4 kap. 8 §

8 § Användningen natur ska tillämpas för områden för friväxande grönområden som inte sköts mer än enligt skötselplan eller genom visst begränsat underhåll. Även mindre park-, vatten- och friluftsanläggningar och andra komplement till naturområdets användning ingår.

Tabell 13, Natur

Bestämmelse	Bestämmelekod
Natur	DP_AP_Natur

Tabell 14, precisering av bestämmelsen natur

Precisering	Bestämmelekod
Skog	DP_AP_Natur_Skog
Våtmark	DP_AP_Natur_Vatmark
Annan natur	DP_AP_Natur_Annan

Motiv

Boverkets allmänna råd (2014:5) om planbestämmelser för detaljplan angav att användningen natur bör tillämpas för friväxande grönområden som inte sköts mer än enligt skötselplan eller genom viss städning. Istället för städning anger föreskriften ”visst begränsat underhåll”. Skälet är att begreppet städning i detta sammanhang kan vålla tolkningsproblem. Avsikten är dock fortfarande att natur, till skillnad från park, utgör friväxande natur som inte är anlagd och som inte har något större skötselbehov. Ingen ändring i sak är avsedd.

Konsekvenser

En tydligare reglering av användningen natur i detaljplan.

4 kap. 9 §

9 § Användningen skydd ska tillämpas för områden för åtgärder som skyddar mot störning, markförorening, olyckor, översvämning och

erosion. I användningen ingår även komplement som behövs för skyddets funktion.

Tabell 15, Skydd

Bestämmelse	Bestämmelsekod
Skydd	DP_AP_Skydd

Tabell 16, precisering av bestämmelsen skydd

Precisering	Bestämmelsekod
Översvämningsyta	DP_AP_Skydd_Översvämning
Bullervall	DP_AP_Skydd_Bullervall
Annat skydd	DP_AP_Skydd_Annan

Motiv

Ingen ändring avsedd jämfört med Boverkets allmänna råd (2014:5) om planbestämmelser för detaljplan.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

4 kap. 10 §

10 § Användningen annan allmän plats ska tillämpas i de fall någon av användningarna i 2– 9 §§ inte är tillämpliga. Användningen ska alltid preciseras.

Tabell 17, annan allmän plats

Bestämmelse	Bestämmelsekod
Annan allmän plats	DP_AP_AnnanAP_Annan

Motiv

Användningen annan allmän plats införs för att möjliggöra reglering i de situationer där användningar i 2– 9 §§ inte är tillämpliga. Av paragrafens formulering framgår att det inte är tillåtet att använda denna regleringsmöjlighet om det finns tillämpliga användningar i 2–9 §§.

När bestämmelsen annan allmän plats används ska användningen alltid preciseras för att uppfylla kravet på tydlighet i 4 kap. 32 § andra stycket PBL. Föreskriften innehåller dock inte någon tabell med preciseringar, så som övriga paragrafer i kapitlet gör. Det blir därför upp till kommunen själv att formulera den preciserade användning som behövs. Det kommer också finnas exempel på preciseringar i Boverkets planbestämmelsekatalog.

Till exempel anger Boverkets allmänna råd (2014:5) om planbestämmelser för detaljplan att användningen återvinning kan regleras.

Användningen annan allmän plats kan bland annat preciseras till återvinning, vilket är ett av de exempel som kommer finnas i planbestämmelsekatalogen.

Konsekvenser

Jämfört med övriga användningar i kapitlet innebär användandet av annan allmän plats inte samma digitala sökbarhet. Det är inte möjligt att på samma sätt söka fram vilka preciseringar som gjorts. Bestämmelsen är dock nödvändig för att föreskriften inte ska begränsa kommunen vid användning av planbestämmelser jämfört med det utrymme lagen anger.

5 kap. Användningsbestämmelser för kvartersmark

5 kap. 1 §

1 § Endast de användningar som är reglerade i 2– 22 §§ får användas vid reglering med användningsbestämmelser på kvartersmark i detaljplan.

Bestämmelser och bestämmelsekoder ska följa det som anges i tabellerna nedan. Vid precisering av bestämmelse ska de preciseringar som anges i tabellerna användas.

Motiv

Paragrafen talar om vilka regler som samlat gäller vid reglering i detaljplan med användningsbestämmelser för kvartersmark. Regleringen har som syfte att skapa ett enhetligt planbestämmelsesystem.

I paragrafens andra stycke anges att vid användning av planbestämmelser, måste de bestämmelser som anges i tabellerna användas. I tabellerna anges också vilken kod bestämmelsen ska ha. Om lämplig precisering saknas får kommunen fortfarande formulera bestämmelser fritt, med undantag för vid reglering av detaljhandel (8 §). Vid fri formulering ska preciseringstabellernas fritextfält sist i tabellen användas, med den bestämmelsekod som gäller till denna.

Konsekvenser

Kommunen måste säkerställa att den programvara man har som verktyg för att producera detaljplaner ger möjlighet att uppfylla kravet.

5 kap. 2 §

2 § Användningen bostäder ska tillämpas för områden för olika former av boende av varaktig karaktär. Även bostadskomplement ingår i användningen.

Tabell 18, Bostäder

Bestämmelse	Bestämmelsekod
Bostäder	DP_KM_B2

Tabell 19, Precisering av bestämmelsen bostäder

Precisering	Bestämmelsekod
Andra bostäder	DP_KM_B2_Annan

Motiv

Ingen ändring avsedd jämfört med Boverkets allmänna råd (2014:5) om planbestämmelser för detaljplan.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

5 kap. 3 §

3 § Användningen centrum ska tillämpas för områden för kombinationer av handel, service, tillfällig vistelse, samlingslokaler, kontor och annan jämförlig verksamhet som ligger centralt eller på annat sätt ska vara lätta att nå. Även komplement till centrumverksamheten ingår i användningen.

Tabell 20, Centrum

Bestämmelse	Bestämmelsekod
Centrum	DP_KM_C2

Tabell 21, precisering av bestämmelsen centrum

Precisering	Bestämmelsekod
Bibliotek	DP_KM_C2_Bibliotek
Bio	DP_KM_C2_Bio
Restaurang	DP_KM_C2_Restaurang
Café	DP_KM_C2_Cafe
Gym	DP_KM_C2_Gym
Annat centrum	DP_KM_C2_Annan

Motiv

Jämfört med Boverkets allmänna råd (2014:5) om planbestämmelser för detaljplan har det förtydligats att tillfällig vistelse ingår. I övrigt är ingen ändring avsedd.

Konsekvenser

En mer ändamålsenlig reglering.

5 kap. 4 §

4 § Användningen vård ska tillämpas för områden för vårdverksamhet som avser människor. Även komplement till vårdverksamheten ingår i användningen.

Tabell 22, Vård

Bestämmelse	Bestämmelsekod
Vård	DP_KM_D2

Tabell 23, precisering av bestämmelsen vård

Precisering	Bestämmelsekod
Vårdcentral	DP_KM_D2_Vardcentral
Tandvård	DP_KM_D2_Tand
Sjukhus	DP_KM_D2_Sjukhus
Kriminalvård	DP_KM_D2_Kriminal
Rättspsykiatrisk vård	DP_KM_D2_Rattpsyk
Annan vård	DP_KM_D2_Annan

Motiv

Språkliga justeringar har gjorts, men ingen ändring är avsedd jämfört med Boverkets allmänna råd (2014:5) om planbestämmelser för detaljplan.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

5 kap. 5 §

5 § Användningen tekniska anläggningar ska tillämpas för områden för tekniskt ändamål. Även komplement till den tekniska anläggningen ingår i användningen.

Tabell 24, Tekniska anläggningar

Bestämmelse	Bestämmelsekod
Tekniska anläggningar	DP_KM_E2

Tabell 25, precisering av bestämmelsen tekniska anläggningar

Precisering	Bestämmelsekod
Värmeverk	DP_KM_E2_Varmeverk
Fjärrvärmeverk	DP_KM_E2_Fjarrvarmeverk
Kraftvärmeverk	DP_KM_E2_Kraftvarmeverk
Fjärrkylanläggning	DP_KM_E2_Fjarrkyl
Vattenreservoar	DP_KM_E2_Vattenreservoar
Avloppsreningsverk	DP_KM_E2_Reningsverk
Fördröjningsmagasin	DP_KM_E2_Fordrojning
Pumpstation	DP_KM_E2_Pump
Dagvattendamm	DP_KM_E2_Dagvattendamm
Avloppsanläggning	DP_KM_E2_Avlopp
Avfallsanläggning	DP_KM_E2_Avfall
Vattenverk	DP_KM_E2_Vattenverk
Vindkraftverk	DP_KM_E2_Vindkraftverk
Ställverk	DP_KM_E2_Stallverk
Transformatorstation	DP_KM_E2_Transformator
Andra tekniska anläggningar	DP_KM_E2_Annan

Motiv

Ingen ändring avsedd jämfört med Boverkets allmänna råd (2014:5) om planbestämmelser för detaljplan.

Boverkets allmänna råd (2014:5) om planbestämmelser för detaljplan rekommenderar att bestämmelsen preciseras med hänsyn till eventuella störningar. Denna rekommendation har inte överförts som föreskriftsregel eller som allmänt råd, eftersom det är en allmän princip för alla användningar i en detaljplan som inte är specifik för användningen tekniska anläggningar.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

5 kap 6 §

6 § Användningen flygtrafik ska tillämpas för områden för flygverksamhet och kompletterande handel och service till resenärer. Även komplement till flygtrafikverksamheten ingår i användningen.

Tabell 26, Flygtrafik

Bestämmelse	Bestämmelsekod
Flygtrafik	DP_KM_F2

Tabell 27, precisering av bestämmelsen flygtrafik

Precisering	Bestämmelsekod
Annan flygtrafik	DP_KM_F_Annan

Motiv

Språkliga justeringar har gjorts, men ingen ändring är avsedd jämfört med Boverkets allmänna råd (2014:5) om planbestämmelser för detaljplan.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

5 kap. 7 §

7 § Användningen drivmedel ska tillämpas för områden för hantering och försäljning av drivmedel och kompletterande handel och service i mindre omfattning. Även komplement till drivmedelsverksamheten ingår i användningen.

Tabell 28, Drivmedel

Bestämmelse	Bestämmelsekod
Drivmedel	DP_KM_G2

Tabell 29, precisering av bestämmelsen drivmedel

Precisering	Bestämmelsekod
Drivmedel utan kompletterande försäljning	DP_KM_G2_DrivUtanForsalj

Laddstation för elfordon	DP_KM_G2_Laddstation
Annat drivmedel	DP_KM_G2_Annat

Motiv

Användningen har fått ett nytt namn och justerats språkligt jämfört med Boverkets allmänna råd (2014:5) om planbestämmelser för detaljplan, där den hade namnet ”drivmedelsförsäljning”. Det är dock i huvudsak hanteringen av drivmedel i sig som har en påverkan på omgivningen. Paragrafen har därför justerats språkligt för att tydliggöra att användningen inte enbart handlar om försäljning av drivmedel.

Konsekvenser

Eftersom den nya bestämmelseformuleringen har ett bredare fokus än tidigare kan det inte uteslutas att användningen kan komma att få en något annorlunda inriktning än vad den haft tidigare.

5 kap. 8 §

8 § Användningen detaljhandel ska tillämpas för områden för handel med varor och tjänster. Även komplement till handelsverksamheten ingår i användningen.

Tabell 30, Detaljhandel

Bestämmelse	Bestämmelsekod
Detaljhandel	DP_KM_H2

Tabell 31, precisering av bestämmelsen detaljhandel

Precisering	Bestämmelsekod
Detaljhandel utom handel med livsmedel	DP_KM_H2_EjLivs
Handel med livsmedel	DP_KM_H2_Livs
Handel med skrymmande varor	DP_KM_H2_Skrym
Detaljhandel utom handel med livsmedel och skrymmande varor	DP_KM_H2_EjLivsEjSkrym
Detaljhandel utom handel med skrymmande varor	DP_KM_H2_EjSkrym

Motiv

Språkliga justeringar har gjorts, men ingen ändring är avsedd jämfört med Boverkets allmänna råd (2014:5) om planbestämmelser för detaljplan.

Det krävs skäl av betydande vikt för att närmare reglera möjligheterna att bedriva handel (4 kap. 37 § PBL). För att kunna använda

preciseringsmöjligheterna krävs därför en handelsutredning (jfr prop. 1996/97:34, sid. 16).⁹

Tabellen innehåller ingen möjlighet till fritextformulering av bestämmelsen, vilket innebär att de preciseringar som anges i tabellen är de enda kommunen får använda. Boverket anser de preciseringsmöjligheter som anges i tabellen tillgodoser alla de möjligheter till närmare reglering av handel som lagen ger.

Konsekvenser

Eftersom möjligheterna att begränsa handel är reglerat genom lag innebär föreskriften inga särskilda konsekvenser för just denna planbestämmelse.

5 kap. 9 §

9 § Användningen industri ska tillämpas för områden för produktion, lager, partihandel och annan jämförlig verksamhet. Även komplement till industriverksamheten ingår i användningen.

Tabell 32, Industri

Bestämmelse	Bestämmelsekod
Industri	DP_KM_J2

Tabell 33, precisering av bestämmelsen industri

Precisering	Bestämmelsekod
Lager	DP_KM_J2_Lager
Logistik	DP_KM_J2_Logistik
Upplag	DP_KM_J2_Upplag
Processindustri	DP_KM_J2_Process
Annan industri	DP_KM_J2_Annan

Motiv

Ingen ändring avsedd jämfört med Boverkets allmänna råd (2014:5) om planbestämmelser för detaljplan.

Boverkets allmänna råd (2014:5) om planbestämmelser för detaljplan rekommenderar att bestämmelsen preciseras med hänsyn till eventuella störningar. Denna rekommendation har inte överförts som föreskriftsregel eller som allmänt råd eftersom det är en allmän princip för alla användningar i en detaljplan och inte specifik för användningen industri.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

⁹ <https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/planering/detaljplan/planbestammelser/anvandning-av-kvartersmark/h-detaljhandel/>

5 kap. 10 §

10 § Användningen kontor ska tillämpas för områden för kontor, tjänsteverksamhet och annan jämförlig verksamhet med liten eller ingen varuhantering. Även komplement till kontorsverksamheten ingår i användningen.

Tabell 34, Kontor

Bestämmelse	Bestämmelsekod
Kontor	DP_KM_K2

Tabell 35, precisering av bestämmelsen kontor

Precisering	Bestämmelsekod
Annan kontor	DP_KM_K2_Annan

Motiv

Språkliga justeringar har gjorts, men ingen ändring är avsedd jämfört med Boverkets allmänna råd (2014:5) om planbestämmelser för detaljplan.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

5 kap. 11 §

11 § Användningen odling och djurhållning ska tillämpas för områden för olika typer av växtodling, djurhållning samt djurvård. Även verksamhetsanknuten försäljning ingår. Även komplement till odlings- och djurhållningsverksamheten ingår i användningen.

Tabell 36, Odling och djurhållning

Bestämmelse	Bestämmelsekod
Odling och djurhållning	DP_KM_L2

Tabell 37, precisering av bestämmelsen odling och djurhållning

Precisering	Bestämmelsekod
Koloniområde	DP_KM_L2_Koloni
Odlingslotter	DP_KM_L2_Odlingslotter
Handelsträdgård	DP_KM_L2_Handelstradgard
Djursjukhus	DP_KM_L2_Djursjukhus
Betesmark	DP_KM_L2_Bete
Plantskola	DP_KM_L2_Plantskola
Veterinär	DP_KM_L2_Veterinar
Annan odling och djurhållning	DP_KM_L2_Annan

Motiv

Ingen ändring avsedd jämfört med Boverkets allmänna råd (2014:5) om planbestämmelser för detaljplan.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

5 kap. 12 §

12 § Användningen begravningsplats ska tillämpas för områden för begravningsändamål. Även komplement till begravningsverksamheten ingår i användningen.

Tabell 38, Begravningsplats

Bestämmelse	Bestämmelsekod
Begravningsplats	DP_KM_M2

Tabell 39, precisering av bestämmelsen begravningsplats

Precisering	Bestämmelsekod
Minneslund	DP_KM_M2_Minneslund
Begravningsplats för djur	DP_KM_M2_Djur
Annan begravningsplats	DP_KM_M2_Annan

Motiv

Ingen ändring avsedd jämfört med Boverkets allmänna råd (2014:5) om planbestämmelser för detaljplan.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

5 kap. 13 §

13 § Användningen friluftsliv och camping ska tillämpas för områden för det rörliga friluftslivet samt campingplatser. Campingplatser är endast avsedda för tillfällig uthyrning och för enkelt flyttbara enheter. Byggnader och anläggningar för service ingår i användningen. Även komplement till friluftsliv- och campingverksamheten ingår i användningen.

Tabell 40, Friluftsliv och camping

Bestämmelse	Bestämmelsekod
Friluftsliv och camping	DP_KM_N2

Tabell 41, precisering av bestämmelsen friluftsliv och camping

Precisering	Bestämmelsekod
Camping	DP_KM_N2_Camping
Motionsanläggning	DP_KM_N2_Motion
Friluftsbad	DP_KM_N2_Bad
Friluftsområde	DP_KM_N2_Friluftsomrade
Skidbacke	DP_KM_N2_Skidbacke
Annat friluftsliv och camping	DP_KM_N2_Annan

Motiv

Jämfört med Boverkets allmänna råd (2014:5) om planbestämmelser för detaljplan har det förtydligats att byggnader och anläggningar för service ingår i användningen. I övrigt är ingen ändring avsedd.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

5 kap. 14 §

14 § Användningen tillfällig vistelse ska tillämpas för områden för alla typer av tillfällig övernattnings- och konferensanläggningar. Även komplement till verksamheten ingår i användningen.

Tabell 42, Tillfällig vistelse

Bestämmelse	Bestämmelsekod
Tillfällig vistelse	DP_KM_O2

Tabell 43, precisering av bestämmelsen tillfällig vistelse

Precisering	Bestämmelsekod
Hotell	DP_KM_O2_Hotell
Vandrarhem	DP_KM_O2_Vandrarhem
Konferensanläggning	DP_KM_O2_Konferens
Förläggingsboende	DP_KM_O2_Forlaggning
Annan tillfällig vistelse	DP_KM_O2_Annan

Motiv

Ingen ändring avsedd jämfört med Boverkets allmänna råd (2014:5) om planbestämmelser för detaljplan.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

5 kap. 15 §

15 § Användningen parkering ska tillämpas för områden för parkeringsanläggningar. Även komplement till parkeringsverksamheten ingår i användningen.

Tabell 44, Parkering

Bestämmelse	Bestämmelsekod
Parkering	DP_KM_P2

Tabell 45, precisering av bestämmelsen parkering

Precisering	Bestämmelsekod
Parkeringshus	DP_KM_P2_Hus
Cykelparkering	DP_KM_P2_Cykel
Bussparkering	DP_KM_P2_Buss
Annan parkering	DP_KM_P2_Annan

Motiv

Ingen ändring avsedd jämfört med Boverkets allmänna råd (2014:5) om planbestämmelser för detaljplan.

Språkliga justeringar har gjorts, men ingen ändring är avsedd jämfört med Boverkets allmänna råd (2014:5) om planbestämmelser för detaljplan. I det allmänna rådet angavs att användningen omfattar ”självständiga” parkeringar. Tanken med rekommendationen var att bestämmelsen oftast inte bör användas för att reglera parkeringar som enbart är komplement till en verksamhet där parkeringsbehov finns, som ett flerbostadshus eller varuhus. I princip är det alltså behovet av att reglera parkering i en separat användning som är avgörande för om bestämmelsen bör användas. Ett sådant behov kan dock finnas även i situationen när parkeringen är till för en annan verksamhet, om parkeringen har en beaktansvärd omgivningspåverkan, t.ex. för att den är mycket stor. Boverket anser att det inte är lämpligt att som en tvingande reglering i föreskriften ange att en parkering måste vara självständig, eftersom det kan ge upphov till tolkningsproblem. Formuleringen har därför ändrats.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

5 kap. 16 §

16 § Användningen besöksanläggningar ska tillämpas för områden för verksamheter som riktar sig till besökare. Här ingår kulturella och religiösa verksamheter, idrotts- och sportanläggningar med tillhörande byggnader och övriga besöksanläggningar. Även komplement till besöksverksamheten ingår i användningen.

Tabell 46, Besöksanläggningar

Bestämmelse	Bestämmelsekod
Besöksanläggningar	DP_KM_R2

Tabell 47, Besöksanläggningar

Precisering	Bestämmelsekod
Golfbana	DP_KM_R2_Golf
Badhus	DP_KM_R2_Bad
Ishall	DP_KM_R2_Is
Hästsport	DP_KM_R2_Hastport
Idrottsplats	DP_KM_R2_Idrott
Djurpark	DP_KM_R2_Djur
Skidanläggning	DP_KM_R2_Skid
Motorsportbana	DP_KM_R2_Motorsport
Mässhall	DP_KM_R2_Masshall
Arena	DP_KM_R2_Arena
Folkpark	DP_KM_R2_Folkpark

Museum	DP_KM_R2_Museum
Kulturhus	DP_KM_R2_Kultur
Teater	DP_KM_R2_Teater
Konserthus	DP_KM_R2_Konsert
Lokal för religiösa ändamål	DP_KM_R2_LokalForReligiosa
Annan besöksanläggning	DP_KM_R2_Annan

Motiv

Boverkets allmänna råd (2014:5) om planbestämmelser för detaljplan rekommenderar att bestämmelsen preciseras med hänsyn till eventuella störningar. Denna rekommendation har inte överförts som föreskriftsregel eller som allmänt råd eftersom det är en allmän princip för alla användningar i en detaljplan och inte specifik för användningen besöksanläggningar.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

5 kap. 17 §

17 § Användningen skola ska tillämpas för områden för förskola, fritidshem, skola eller annan jämförlig verksamhet. Även komplement till skolverksamheten ingår i användningen.

Tabell 48, Skola

Bestämmelse	Bestämmelsekod
Skola	DP_KM_S2

Tabell 49, precisering av bestämmelsen skola

Precisering	Bestämmelsekod
Förskola	DP_KM_S2_Forskola
Grundskola	DP_KM_S2_Grundskola
Gymnasium	DP_KM_S2_Gymnasium
Annan skola	DP_KM_S2_Annan

Motiv

Ingen ändring avsedd jämfört med Boverkets allmänna råd (2014:5) om planbestämmelser för detaljplan.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

5 kap. 18 §

18 § Användningen trafik ska tillämpas för områden för väg- och spårtrafik med tillhörande anläggningar samt vägreservat. Här ingår spårrområden, och liknande anläggningar samt stations- och servicebyggnader. Även komplement till trafikverksamheten ingår i användningen.

Tabell 50, Trafik

Bestämmelse	Bestämmelsekod
Trafik	DP_KM_T2

Tabell 51, precisering av bestämmelsen trafik

Precisering	Bestämmelsekod
Resecentrum	DP_KM_T2_Resecentrum
Busstation	DP_KM_T2_Busstation
Järnvägsstation	DP_KM_T2_Jarnvagsstation
Taxistation	DP_KM_T2_Taxistation
Järnväg	DP_KM_T2_Jarnvag
Spårväg	DP_KM_T2_Sparvag
Tunnelbana	DP_KM_T2_Tunnelbana
Linbana	DP_KM_T2_Linbana
Spårreservat	DP_KM_T2_Sparreservat
Vägreservat	DP_KM_T2_Vagreservat
Annan trafik	DP_KM_T2_Annan

Motiv

Jämfört med Boverkets allmänna råd (2014:5) om planbestämmelser för detaljplan har det exemplifierats vad som kan ingå i användningen. Områden för räddningstjänsten har tidigare räknats som vägtrafik och därför inrymts i användningen trafik. I och med att det nu införs en ny användning för samhällsviktigt ändamål så ska räddningstjänst inte längre planläggas med användningen trafik. I övrigt är ingen ändring avsedd.

Användningen trafik har enligt Boverkets vägledning på PBL Kunskapsbanken tidigare också omfattat utryckningsfordon, vilket numera ingår i den nya användningen annat samhällsviktigt ändamål (5 kap 19 §).

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

5 kap. 19 §

19 § Användningen annat samhällsviktigt ändamål ska tillämpas för områden för totalförsvarets militära del, räddningstjänsten och annat liknande samhällsviktigt ändamål. Även komplement till verksamheten ingår i användningen. Användningen ska alltid preciseras.

Tabell 52, precisering av bestämmelsen annat samhällsviktigt ändamål

Precisering	Bestämmelsekod
Totalförsvarets militära del	DP_KM_U2_TotalforsvarMilitar
Utryckningsfordon	DP_KM_U2_Utryckning
Räddningstjänst	DP_KM_U2_Raddningstjanst
Annat samhällsviktigt ändamål	DP_KM_U2_Annan

Motiv

Användningen annat samhällsviktigt ändamål är ny jämfört med Boverkets allmänna råd (2014:5) om planbestämmelser för detaljplan. Avsikten är att täcka in ett behov av att planlägga mark för samhällsviktig verksamhet såsom räddningstjänst och områden för försvarsmakten. Områden för räddningstjänsten har tidigare inrymts inom användningen trafik och områden för försvarsmakten har tidigare inte tydligt rymts inom de övriga användningarna av kvartersmark i Boverkets allmänna råd (2014:5) om planbestämmelser för detaljplan. Användningen måste preciseras för att uppfylla kravet på tydlighet i 4 kap. 32 § andra stycket PBL.

Efter synpunkter från Försvarsmakten under föreskriftens remissförfarande har den första preciseringen i tabellen formulerats ”område för totalförsvarets militära del”. Försvarsmakten har angett att Försvarsmakten eller annan myndighet inom totalförsvarets militära del kan bedriva olika typer av verksamhet inom exempelvis ett garnisonsområde, som kan vara av såväl öppen som av hemlig natur. Begränsas bestämmelsen till att endast avse Försvarsmaktens verksamhet kan det medföra att detaljplanen kan behöva ändras, för det fallet att annan myndighet inom totalförsvaret bedriver verksamhet inom berört område. I samhällsbyggnadsprocessen svarar Försvarsmakten även för dessa myndigheters behov.

Användningen omfattar även utryckningsfordon, vilket tidigare ingått i användningen trafik enligt Boverkets vägledning på PBL Kunskapsbanken.

Konsekvenser

Planläggningen kan med den nya användningen bli mer ändamålsenlig och tydlig vid genomförande och tolkning av detaljplaner. Ett flertal remissinstanser har framfört synpunkter gällande säkerhetsaspekten av denna användning, och ifrågasatt lämpligheten att i detaljplan peka ut samhällets viktigaste och sårbaraste platser. Denna synpunkt har dock inte kommit från berörda myndigheter och då avsikten inte är att planlägga hemlig verksamhet så gör Boverket bedömningen att möjligheten enligt föreskriften inte leder till någon ökad sårbarhet.

5 kap. 20 §

20 § Användningen hamn ska tillämpas för områden för hamnverksamhet och sjötrafik med kompletterande handel och service. Även komplement till hamnverksamheten ingår i användningen.

Tabell 53, Hamn

Bestämmelse	Bestämmelsekod
-------------	----------------

Hamn	DP_KM_V2
------	----------

Tabell 54, precisering av bestämmelsen hamn

Precisering	Bestämmelsekod
Småbåtshamn	DP_KM_V2_Smabat
Färjeterminal	DP_KM_V2_Farje
Varv	DP_KM_V2_Varv
Sjösäkerhetsanordning	DP_KM_V2_Sjosakerhet
Annan hamn	DP_KM_V2_Annan

Motiv

Ingen ändring avsedd jämfört med Boverkets allmänna råd (2014:5) om planbestämmelser för detaljplan.

Fyrar omfattas sedan tidigare av användningen hamn. Efter synpunkter från Transportstyrelsen under föreskriftens remissförfarande har dock en av preciseringarna i tabellen formulerats ”sjösäkerhetsanordning”. Denna precisering omfattar fyrar, men även andra typer av sjösäkerhetsanordningar.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

5 kap. 21 §

21 § Användningen verksamheter ska tillämpas för områden för service, lager, tillverkning med tillhörande försäljning, partihandel och annan jämförlig verksamhet med begränsad omgivningspåverkan. Även komplement till verksamheten ingår i användningen.

Tabell 55, Verksamheter

Bestämmelse	Bestämmelsekod
Verksamheter	DP_KM_Z2

Tabell 56, precisering av bestämmelsen verksamheter

Precisering	Bestämmelsekod
Verkstad	DP_KM_Z2_Verkstad
Bilprovning	DP_KM_Z2_Bilprovning
Partihandel	DP_KM_Z2_Partihandel
Annan verksamhet	DP_KM_Z2_Annan

Motiv

Användningen verksamheter infördes med Boverkets allmänna råd (2014:5) om planbestämmelser för detaljplan och omfattade då även handel med skrymmande varor. Att begränsa handel till endast handel med skrymmande varor är inte tillåtet utan att en handelsutredning visat på lämpligheten i detta. För användningen verksamheter har det därför

tidigare alltid krävts en handelsutredning om den inte kombinerats med användningen detaljhandel. För att slippa kravet på handelsutredning ingår inte längre handel med skrymmande varor i verksamheter.

Konsekvenser

Det krävs inte längre någon handelsutredning för att kunna använda användningen verksamheter i detaljplan vilket underlättar tillämpningen och förståelsen för vad användningen innebär. Om kommunen vill tillåta handel utöver partihandel och försäljning i samband med tillverkning inom områden för verksamheter krävs en kombination med användningen detaljhandel, vilket då också förutsätter att en handelsutredning görs.

5 kap. 22 §

22 § Användningen annan kvartersmark ska tillämpas i de fall någon av användningarna i 2– 21 §§ inte är tillämpliga. Användningen ska alltid preciseras. Även komplement till verksamheten ingår i användningen.

Tabell 57, Precisering av bestämmelsen annan kvartersmark

Precisering	Bestämmelsekod
Annan kvartersmark	DP_KM_Y2_Annan

Motiv

Användningen annan kvartersmark införs för att möjliggöra reglering i de situationer där användningar i 2– 21 §§ inte är tillämpliga. Av paragrafens formulering framgår att det inte är tillåtet att använda denna regleringsmöjlighet om det finns tillämpliga användningar i 2–21 §§.

När bestämmelsen annan kvartersmark används ska användningen alltid preciseras för att uppfylla kravet på tydlighet i 4 kap. 32 § andra stycket PBL. Föreskriften innehåller dock inte någon tabell med preciseringar, så som övriga paragrafer i kapitlet gör. Det blir därför upp till kommunen själv att formulera den preciserade användning som behövs. Det kommer också finnas exempel på preciseringar i Boverkets planbestämmelsekatalog.

Till exempel anger Boverkets allmänna råd (2014:5) om planbestämmelser för detaljplan att användningen återvinning kan regleras. Återvinning finns inte med bland användningarna i 2- 21 §§, vilket gör denna paragraf tillämplig. Användningen annan kvartersmark kan bland annat preciseras till återvinning, vilket också är ett av de exempel som kommer finnas i planbestämmelsekatalogen.

Konsekvenser

Jämfört med övriga användningar i kapitlet innebär användandet av annan kvartersmark inte samma digitala sökbarhet. Det är inte möjligt att på

samma sätt söka fram vilka preciseringar som gjorts. Bestämmelsen är dock nödvändig för att föreskriften inte ska begränsa kommunen vid användning av planbestämmelser jämfört med det utrymme lagen anger.

6 kap. Användningsbestämmelser för vattenområde

6 kap. 1 §

1 § Endast den användning som är reglerad i 2 § får användas vid reglering med användningsbestämmelser på vattenområde i detaljplan.

Bestämmelser och bestämmelsekoder ska följa det som anges i tabellerna nedan. Vid precisering av bestämmelse ska de preciseringar som anges i tabellerna användas.

Motiv

Paragrafen talar om vilka regler som samlat gäller vid reglering i detaljplan med användningsbestämmelser för vattenområde. Regleringen har som syfte att skapa ett enhetligt planbestämmelsesystem.

I paragrafens andra stycke anges att vid användning av planbestämmelser, måste de bestämmelser som anges i tabellerna användas. I tabellerna anges också vilken kod bestämmelsen ska ha. Om lämplig precisering saknas får kommunen fortfarande formulera bestämmelser fritt. Vid fri formulering ska preciseringstabellernas fritextfält sist i tabellen användas, med den bestämmelsekod som gäller till denna.

Konsekvenser

Kommunen måste säkerställa att den programvara man har som verktyg för att producera detaljplaner ger möjlighet att uppfylla kravet.

6 kap. 2 §

2 § Vattenområde ska endast tillämpas för öppet vatten och vatten med mindre anläggningar där karaktären av öppet vatten avses bibehållas.

Tabell 58, Vattenområde

Bestämmelse	Bestämmelsekod
Vattenområde	DP_VO_W2

Tabell 59, precisering av bestämmelsen vattenområde

Precisering	Bestämmelsekod
Hamn	DP_VO_W2_Hamn
Småbåtshamn	DP_VO_W2_Smabatshamn
Bryggor	DP_VO_W2_Bryggor
Förtöjningsplats	DP_VO_W2_Fortojning
Farled	DP_VO_W2_Farled
Testbana	DP_VO_W2_Testbana
Skoterled	DP_VO_W2_Skoter

Landningsbana	DP_VO_W2_Landning
Väg på is	DP_VO_W2_VagPals
Annat vattenområde	DP_VO_W2_Annan

Motiv

Språkliga justeringar har gjorts, men ingen ändring är avsedd jämfört med Boverkets allmänna råd (2014:5) om planbestämmelser för detaljplan.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

7 kap. Egenskapsbestämmelser**7 kap. 1 §**

1 § Endast de egenskapsbestämmelser som är reglerade i 2–27 §§ får användas vid reglering med egenskapsbestämmelser i detaljplan.

Underkategori, formuleringar av bestämmelser och bestämmelsekoder ska följa det som anges i tabellerna nedan. Hakparentesen [text vid behov] ska vid behov ersättas med text eller tas bort. Övriga hakparenteser ska ersättas med siffra eller text.

Där formulering av bestämmelse saknas ska istället underkategori med tillhörande underkategorikod enligt tabellerna följas.

Motiv

Paragrafen talar om vilka regler som samlat gäller vid reglering i detaljplan med egenskapsbestämmelser för både kvartersmark och för allmän plats. Regleringen har som syfte att skapa ett enhetligt planbestämmelesystem.

Mer information om hur kapitlet och tabellerna under varje paragraf ska tillämpas, finns under avsnittet Författningsförslaget.

Konsekvenser

Kommunen måste säkerställa att den programvara man har som verktyg för att producera detaljplaner ger möjlighet att uppfylla kravet.

7 kap. 2 §

2 § Bestämmelser om utformning av allmän plats ska tillämpas för att reglera preciserat ändamål och utformning på allmän plats.

Tabell 60, Utformning av allmän plats

Underkategori	Underkategorikod
Utformning av områden för fordonstrafik	DP_AP_Eg_UtformAP_Fordon
Utformning av områden för gång och cykel	DP_AP_Eg_UtformAP_GC

Utformning av områden för dagvat- ten	DP_AP_Eg_UtformAP_Dagv
Utformning av områden för lek och aktivitet	DP_AP_Eg_UtformAP_LekAktivitet
Utformning av vegetation	DP_AP_Eg_UtformAP_Veg
Användning av byggnader	DP_AP_Eg_UtformAP_AnvAvByggn
Placering	DP_AP_Eg_UtformAP_Plac
Markens utformning	DP_AP_Eg_UtformAP_Mark
Utformning av byggnad	DP_AP_Eg_UtformAP_UtfByggnad
Skydd mot störningar	DP_AP_Eg_UtformAP_SkyddStorning
Annan utformning av allmän plats	DP_AP_Eg_UtformAP_Annan

Motiv

I Boverkets allmänna råd (2014:5) om planbestämmelser för detaljplan ingick mark och vegetationsbestämmelser eller placeringsbestämmelser inte i utformning av allmän plats (jfr 6.2 i det allmänna rådet). De låg istället som egna typer av egenskapsbestämmelser på allmän plats (6.3-4). Dessa typer av bestämmelser samlas nu istället i paragrafen och tabellen till denna. Någon ändring i sak avses inte.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

7 kap. 3 §

3 § Bestämmelser om utnyttjandegrad tillämpas på kvartersmark för att reglera bebyggandets största och/eller minsta omfattning.

Tabell 61, Utnyttjandegrad

Un- derka- tegori	Formu- lering av be- stäm- melser	Bestämmelsekod
Störst a area i pro- cent	Största brutto- area är [siffra] % av fas- tighetsa- rean inom egen- skaps- området	DP_KM_Eg_Utnytt_StorstaAreaProc_BruttoEgen
Störst a area i pro- cent	Största brutto- area är [siffra] % av fas- tighetsa- rean	DP_KM_Eg_Utnytt_StorstaAreaProc_BruttoAnv

	inom användningsområdet	
Största area i procent	Största byggnadsarea är [siffra] % av fastighetsarean inom egen-skapsområdet	DP_KM_Eg_Utnytt_StorstaAreaProc_ByggnadsEgen
Största area i procent	Största byggnadsarea är [siffra] % av fastighetsarean inom användningsområdet	DP_KM_Eg_Utnytt_StorstaAreaProc_ByggnadsAnv
Största area i procent	Största öppnarea är [siffra] % [text vid behov]	DP_KM_Eg_Utnytt_StorstaAreaProc_Oppen
Största area i procent	Största bruksarea är [siffra] % [text vid behov]	DP_KM_Eg_Utnytt_StorstaAreaProc_Bruks
Största area i procent	[fritext]	DP_KM_Eg_Utnytt_StorstaAreaProc_Annan
Största area i kvm	Största bruttoarea är [siffra] m ² per fastighet	DP_KM_Eg_Utnytt_StorstaAreaKvm_BruttoFastigh
Största area i kvm	Största bruttoarea är [siffra] m ²	DP_KM_Eg_Utnytt_StorstaAreaKvm_Brutto
Största area i kvm	Största byggnadsarea är	DP_KM_Eg_Utnytt_StorstaAreaKvm_ByggnadsareaFastigh

	[siffr] m ² per fastighet	
Störst a area i kvm	Största bygg- nads- area är [siffr] m ²	DP_KM_Eg_Utnytt_StorstaAreaKvm_Byggnadsarea
Störst a area i kvm	Största öppen- area är [siffr] m ² [text vid be- hov]	DP_KM_Eg_Utnytt_StorstaAreaKvm_Oppen
Störst a area i kvm	Största bruks- area är [siffr] m ² [text vid be- hov]	DP_KM_Eg_Utnytt_StorstaAreaKvm_Bruks
Störst a area i kvm	[Fritext]	DP_KM_Eg_Utnytt_StorstaAreaKvm_Annan
Minsta area i pro- cent	Minsta brutto- area är [siffr] % av fas- tighetsa- rean inom egen- skaps- området	DP_KM_Eg_Utnytt_MinstaAreaProc_BruttoEgen
Minsta area i pro- cent	Minsta brutto- area är [siffr] % av fas- tighetsa- rean inom an- vänd- nings- området	DP_KM_Eg_Utnytt_MinstaAreaProc_BruttoAnv
Minsta area i pro- cent	Minsta bygg- nads- area är [siffr] % av fas- tighetsa- rean inom	DP_KM_Eg_Utnytt_MinstaAreaProc_ByggnadsEgen

	egen- skaps- området	
Minsta area i pro- cent	Minsta bygg- nads- area är [siffra] % av fas- tighetsa- rean inom an- vänd- nings- området	DP_KM_Eg_Utnytt_MinstaAreaProc_ByggnadsAnv
Minsta area i pro- cent	Minsta öppen- area är [siffra] % [text vid behov]	DP_KM_Eg_Utnytt_MinstaAreaProc_Oppen
Minsta area i pro- cent	Minsta bruks- area är [siffra] % [text vid behov]	DP_KM_Eg_Utnytt_MinstaAreaProc_Bruks
Minsta area i pro- cent	[Fritext]	DP_KM_Eg_Utnytt_MinstaAreaProc_Annan
Minsta area i kvm	Minsta brutto- area är [siffra] m ² per fastighet	DP_KM_Eg_Utnytt_MinstaAreaKvm_BruttoFastigh
Minsta area i kvm	Minsta brutto- area är [siffra] m ²	DP_KM_Eg_Utnytt_MinstaAreaKvm_BruttoKvm
Minsta area i kvm	Minsta bygg- nads- area är [siffra] m ² per fastighet	DP_KM_Eg_Utnytt_MinstaAreaKvm_ByggnadsFastigh
Minsta area i kvm	Minsta bygg- nads- area är [siffra] m ²	DP_KM_Eg_Utnytt_MinstaAreaKvm_Byggnads
Minsta area i kvm	Minsta öppen- area är [siffra]	DP_KM_Eg_Utnytt_MinstaAreaKvm_Oppen

	m ² [text vid behov]	
Minsta area i kvm	Minsta bruksarea är [siffra] m ² [text vid behov]	DP_KM_Eg_Utnytt_MinstaAreaKvm_Bruks
Minsta area i kvm	[fritext]	DP_KM_Eg_Utnytt_MinstaAreaKvm_Annan
Area under mark	Största [text] under mark är [siffra] m ² [text vid behov]	DP_KM_Eg_Utnytt_AreaUnderMark_StorstaKvm
Area under mark	Högsta utnyttjandegrad under mark är [siffra] % [text vid behov]	DP_KM_Eg_Utnytt_AreaUnderMark_HogstaProc
Area under mark	Minsta [text] under mark är [siffra] m ² [text vid behov]	DP_KM_Eg_Utnytt_AreaUnderMark_MinstaKvm
Area under mark	Lägst utnyttjandegrad under mark är [siffra] % [text vid behov]	DP_KM_Eg_Utnytt_AreaUnderMark_LagstaProc
Area under mark	[fritext]	DP_KM_Eg_Utnytt_AreaUnderMark_Annan
Annan utnyttjandegrad	Största bruttoarea är [siffra] m ² per [text]tomt	DP_KM_Eg_Utnytt_AnnanUtnytt_StorstaBruttoKvmTomt

Annan utnyttjandegrad	Minsta bruttoarea är [siffra] m ² per [text]tomt	DP_KM_Eg_Utnytt_AnnanUtnytt_MinstaBruttoKvmTomt
Annan utnyttjandegrad	Största byggnadsarea är [siffra] m ² per [text]tomt	DP_KM_Eg_Utnytt_AnnanUtnytt_StorstaByggnadsKvmTomt
Annan utnyttjandegrad	Minsta byggnadsarea är [siffra] m ² per [text]tomt	DP_KM_Eg_Utnytt_AnnanUtnytt_MinstaByggnadsKvmTomt
Annan utnyttjandegrad	[fritext]	DP_KM_Eg_Utnytt_AnnanUtnytt_Annan

Motiv

Utnyttjandegrad får tillsammans med övriga bestämmelser om byggrätt färdigformulerade bestämmelser i tabellen, till skillnad från de övriga egenskapsbestämmelserna som i föreskriften ligger i underkategorier. För att möjliggöra sökningar av byggrättsinformation måste all information ligga i bestämmelseformuleringarna.

Konsekvenser

Information om byggrätt blir enhetlig och digitalt sökbar.

7 kap. 4 §

4 § Bestämmelser om höjd på byggnadsverk ska tillämpas på kvartersmark för att reglera högsta och/eller lägsta höjd på byggnadsverk.

Allmänt råd

Bestämmelser om höjd på byggnadsverk bör kombineras med och anges i förhållande till bestämmelser om markens höjd.

Tabell 62, Höjd på byggnadsverk

Underkategori	Formulering av bestämmelser	Bestämmelsekod
Högsta höjd på	Högsta nockhöjd på	DP_KM_Eg_Hojd_HogstaHojd_Nockhojd

byggnadsverk	[text] är [siffra] meter [text vid behov]	
Högsta höjd på byggnadsverk	Högsta nockhöjd på [text] är [siffra] meter över angivet nollplan [text vid behov]	DP_KM_Eg_Hojd_HogstaHojd_NockhojdNollplan
Högsta höjd på byggnadsverk	Högsta totalhöjd på [text] är [siffra] meter [text vid behov]	DP_KM_Eg_Hojd_HogstaHojd_Totalhojd
Högsta höjd på byggnadsverk	Högsta totalhöjd på [text] är [siffra] meter över angivet nollplan [text vid behov]	DP_KM_Eg_Hojd_HogstaHojd_TotalhojdNollplan
Högsta höjd på byggnadsverk	[fri formulering]	DP_KM_Eg_Hojd_HogstaHojd_Annan
Lägsta höjd på byggnadsverk	Lägsta nockhöjd på [text] är [siffra] meter [text vid behov]	DP_KM_Eg_Hojd_LagstaHojd_Nockhojd
Lägsta höjd på byggnadsverk	Lägsta nockhöjd på [text] är [siffra] meter över angivet nollplan [text vid behov]	DP_KM_Eg_Hojd_LagstaHojd_NockhojdNollplan
Lägsta höjd på byggnadsverk	Lägsta totalhöjd på [text] är [siffra] meter [text vid behov]	DP_KM_Eg_Hojd_LagstaHojd_Totalhojd
Lägsta höjd på byggnadsverk	Lägsta totalhöjd på [text] är [siffra] meter över angivet nollplan [text vid behov]	DP_KM_Eg_Hojd_LagstaHojd_TotalhojdNollplan

Lägsta höjd på byggnadsverk	[fri formulering]	DP_KM_Eg_Hojd_LagstaHojd_Annan
Exakt höjd på byggnadsverk	Nockhöjden på [text] ska vara [siffra] meter [text vid behov]	DP_KM_Eg_Hojd_ExaktHojd_Nockhojd
Exakt höjd på byggnadsverk	Nockhöjden på [text] ska vara [siffra] meter över angivet nollplan [text vid behov]	DP_KM_Eg_Hojd_ExaktHojd_NockhojdNollplan
Exakt höjd på byggnadsverk	Totalhöjden på [text] ska vara [siffra] meter [text vid behov]	DP_KM_Eg_Hojd_ExaktHojd_Totalhojd
Exakt höjd på byggnadsverk	Totalhöjden på [text] ska vara [siffra] meter över angivet nollplan [text vid behov]	DP_KM_Eg_Hojd_ExaktHojd_TotalhojdNollplan
Exakt höjd på byggnadsverk	[fri formulering]	DP_KM_Eg_Hojd_ExaktHojd_Annan

Motiv

Jämfört med Boverkets allmänna råd (2014:5) om planbestämmelser för detaljplan har bestämmelsen om höjd på byggnadsverk ändrats till att reglera byggnadsverk och inte enbart byggnader. Detta i enlighet med möjligheten i 4 kap. 16 § 1 PBL.

I tabellen finns underkategorier för totalhöjd och nockhöjd samt annan höjd på byggnadsverk. Begreppet byggnadshöjd tas inte med eftersom Boverket inte rekommenderar detta sätt att reglera höjd på byggnader. Tidigare utredningar från Boverket (se Boverkets rapport 2014:4) visar att mätningen av byggnadshöjd ger upphov till stora tolkningssvårigheter i såväl kommuner och på länsstyrelser som i domstolar, vilket avspeglas i den omfattande och komplexa rättspraxis som finns på området. Detsamma gäller användningen av våningsantal.

Som ett allmänt råd rekommenderar Boverket att höjd på byggnadsverk bör kombineras med och anges i förhållande till bestämmelser om markens höjd. I detaljplanen bör alltså både markens

höjdläge regleras, och byggnadsverkets höjd i förhållande till detta höjdläge. Detta eftersom det ökar läsbarheten maskinellt samtidigt som det även juridiskt är en mer exakt reglering.

Höjdbegreppen nock- och totalhöjd definieras även i 1 kap. 3 §.

Höjd får tillsammans med övriga bestämmelser om byggrätt färdigformulerade bestämmelser i tabellen, till skillnad från de övriga egenskapsbestämmelserna som i föreskriften ligger i underkategorier. För att möjliggöra sökningar av byggrättsinformation måste all information ligga i bestämmelseformuleringarna.

Konsekvenser

Information om byggrätt blir enhetlig och digitalt sökbar. Detaljplaner blir mer flexibla, lättlästa och tydliga.

7 kap. 5 §

5 § Bestämmelser om begränsning av markens utnyttjande ska tillämpas på kvartersmark för att reglera att ett område inte får förses med byggnad, att ett område endast får förses med byggnad under mark, eller att komplementbyggnad är den enda typ av byggnad som får placeras inom ett område.

Tabell 63, Begränsning av markens utnyttjande

Underkategori	Underkategorikod
Marken får inte förses med byggnad	DP_KM_Eg_BegransningAvMarkensUtnyttjande_EjByggnad
Endast komplementbyggnad får placeras	DP_KM_Eg_BegransningAvMarkensUtnyttjande_EndKomplement
Endast	DP_KM_Eg_BegransningAvMarkensUtnyttjande_ByggnadUnderMark

bygg- nad un- der mark	
------------------------------------	--

Motiv

Ingen ändring avsedd jämfört med Boverkets allmänna råd (2014:5) om planbestämmelser för detaljplan när det gäller bestämmelser om mark som inte får förses med byggnad, tidigare benämnd prickmark.

Mark där komplementbyggnad är den enda typ av byggnad som får placeras inom ett område, tidigare benämnd korsmark, är språkligt omformulerad jämfört med de allmänna råden, för att förtydliga att andra anläggningar än byggnader får placeras.

Endast byggnad under mark har införts för att möjliggöra bestämmelser om sådan begränsning. Denna bestämmelse liknar den äldre bestämmelsen ringmark men ges en annan formulering. Boverket anser att det är olämpligt att exempelvis ange att byggnadens bjälklag ska vara körbart eller planterbart eftersom det anger otydliga förutsättningar för genomförandet.

Konsekvenser

Inga konsekvenser vad gäller ”mark får inte förses med byggnad” samt ”endast komplementbyggnad får placeras”. ”Endast byggnad under mark” är traditionellt använd, men formuleringen har varierat. Genom att föreskriften slår fast hur bestämmelsen får användas ökar förutsättningarna för en tydlig och enhetlig tillämpning.

7 kap. 6 §

6 § Bestämmelser om takvinkel ska tillämpas på kvartersmark för att reglera lutning i grader på tak.

Tabell 64, Takvinkel

Underkategori	Formulering av bestämmelser	Bestämmelsekod
Största takvinkel	Största takvinkel är [siffra] grader	DP_KM_Eg_Takvinkel_Storsta_Storsta
Största takvinkel	Största takvinkel för [text] är [siffra] grader	DP_KM_Eg_Takvinkel_Storsta_Byggnad

Största takvinkel	[fritext]	DP_KM_Eg_Takvinkel_Storsta_Annan
Minsta takvinkel	Minsta takvinkel är [siffra] grader	DP_KM_Eg_Takvinkel_Minsta_Minsta
Minsta takvinkel	Minsta takvinkel för [text] är [siffra] grader	DP_KM_Eg_Takvinkel_Minsta_Byggnad
Minsta takvinkel	[fritext]	DP_KM_Eg_Takvinkel_Minsta_Annan
Exakt takvinkel	Takvinkeln ska vara [siffra] grader	DP_KM_Eg_Takvinkel_Exakt_Exakt
Exakt takvinkel	Takvinkeln för [text] ska vara [siffra] grader	DP_KM_Eg_Takvinkel_Exakt_Byggnad
Exakt takvinkel	[fritext]	DP_KM_Eg_Takvinkel_Exakt_Annan

Motiv

Takvinkel får tillsammans med övriga bestämmelser om byggrätt färdigformulerade bestämmelser i tabellen, till skillnad från de övriga egenskapsbestämmelserna som i föreskriften ligger i underkategorier. För att möjliggöra sökningar av byggrättsinformation måste all information ligga i bestämmelseformuleringarna.

Konsekvenser

Information om byggrätt blir enhetlig och digitalt sökbar.

7 kap. 7 §

7 § Bestämmelser om fastighetsstorlek ska tillämpas på kvartersmark för att reglera största och/eller minsta fastighetsstorlek.

Tabell 65, Fastighetsstorlek

Underkategori	Formulering av bestämmelser	Bestämmelekod
Största fastighetsstorlek	Största fastighetsstorlek är [siffra] m ²	DP_KM_Eg_Fastighetsstorlek_Storsta_Storsta
Minsta fastighetsstorlek	Minsta fastighetsstorlek är [siffra] m ²	DP_KM_Eg_Fastighetsstorlek_Minsta_Minsta

Motiv

Jämfört med Boverkets allmänna råd (2014:5) om planbestämmelser för detaljplan har det förtydligats vad bestämmelser om fastighetsstorlek reglerar.

Boverket noterar att det inte är möjligt att reglera storlek på tomt enligt bestämmelsen. Skälet är att 4 kap. PBL inte ger den möjligheten (jfr 4 kap 18 §).

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

7 kap. 8 §

8 § Bestämmelser om placering ska tillämpas på kvartersmark för att reglera byggnadsverks och tomters placering.

Tabell 66, Placering

Underkategori	Underkategorikod
Placering av byggnadsverk	DP_KM_Eg_Plac_Byggnadsverk
Annan placering	DP_KM_Eg_Plac_AnnanPlac

Motiv

Ingen ändring avsedd jämfört med Boverkets allmänna råd (2014:5) om planbestämmelser för detaljplan.

Tabellen innehåller inga underkategorier för placering av tomt. Skälet är att trots att lagen ger en möjlighet att reglera detta (4 kap. 16 § 1), innebär definitionen av tomt att en sådan bestämmelse kan bli mycket svår att tillämpa (jfr 1 kap. 4 § PBL). Boverket rekommenderar därför inte att en sådan bestämmelse används. Vill kommunen ändå göra detta, ska fritextfältet "Annan placering" användas.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

7 kap. 9 §

9 § Bestämmelser om utformning ska tillämpas på kvartersmark för att reglera byggnadsverks form, färg och material, fasadutsmyckningar, typer av byggnadsverk samt utformning av tomt.

Tabell 67, Utformning

Underkategori	Underkategorikod
En- och tvåbostadshus	DP_KM_Eg_Utform_EnOchTva
Flerbostadshus	DP_KM_Eg_Utform_Flerbostad
Annan typ av byggnadsverk	DP_KM_Eg_Utform_AnnanTypAvByggnadsverk
Byggnadsverks form	DP_KM_Eg_Utform_Form
Byggnadsverks färg	DP_KM_Eg_Utform_Farg
Byggnadsverks material	DP_KM_Eg_Utform_Material

Fasadutsmyckningar	DP_KM_Eg_Utform_Fasadutsmyckning
Annan utformning	DP_KM_Eg_Utform_AnnanUtform

Motiv

Jämfört med Boverkets allmänna råd (2014:5) om planbestämmelser för detaljplan har det förtydligats att bestämmelser om utformning kan gälla för byggnadsverk och inte enbart byggnader.

Jämfört med Boverkets allmänna råd (2014:5) om planbestämmelser för detaljplan har rekommendationen om att det krävs särskilda skäl för att reglera utformning inte överförts som föreskriftsregel eller som allmänt råd. Detta eftersom det följer av de allmänna principerna för planläggning att reglering genom detaljplan inte ska omfatta mer än vad som är nödvändigt.

Konsekvenser

Regleringen blir mer ändamålsenlig.

7 kap. 10 §

10 § Bestämmelser om utförande ska tillämpas på kvartermark för att reglera byggnadsteknik samt markens genomsläpplighet.

Tabell 68, Utförande

Underkategori	Underkategorikod
Grundläggning	DP_KM_Eg_Utforande_Grundlagg
Entréer	DP_KM_Eg_Utforande_Entre
Ventilation	DP_KM_Eg_Utforande_Ventilation
Dagvatten	DP_KM_Eg_Utforande_Dagvatten
Schaktningsnivå	DP_KM_Eg_Utforande_Schaktningsniva
Annat utförande	DP_KM_Eg_Utforande_AnnatUtforande

Motiv

Jämfört med Boverkets allmänna råd (2014:5) om planbestämmelser för detaljplan har det förtydligats att utförandebestämmelser kan användas för att reglera markens genomsläpplighet.

I det allmänna rådet angavs att utförandebestämmelser endast bör tillämpas om det krävs för att bebyggelse ska komma till stånd. Detta är en allmän princip för planläggning och behöver därför inte anges i föreskriften.

Konsekvenser

Detaljplaner blir mer flexibla, lättlästa och tydliga.

7 kap. 11 §

11 § Bestämmelser om byggnaders användning ska tillämpas på kvartersmark för att reglera hur byggnaders användning avgränsas eller fördelas.

Tabell 69, Byggnaders användning

Underkategori	Underkategorikod
Byggnaders användning	DP_KM_Eg_ByggnadersAnvandning_ByggnAnv
Lägenhetsutformning	DP_KM_Eg_ByggnadersAnvandning_Lagenhetsutform

Motiv

Bestämmelsen har inte funnits med i Boverkets allmänna råd (2014:5) om planbestämmelser för detaljplan. Den införs då möjligheten finns enligt 4 kap. 11 § 2 PBL. Denna bestämmelse möjliggör även tredimensionella regleringar då användningen av en byggnad delas upp.

Bestämmelser om lägenhetsutformning avser bestämmelser som behövs för att uppnå kraven i förordning (2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggande, exempelvis att en viss andel av bostadslägenhetens sovrum ska vara vända åt ett visst håll. Det har enligt Boverkets vägledning tidigare varit möjligt att reglera lägenhetsutformning genom utformningsbestämmelser med stöd av 4 kap. 16 § 1 PBL.

Enligt denna paragraf i föreskriften ska lägenhetsutformning istället regleras genom bestämmelser om byggnaders användning. Skälet är att Boverket numera anser att en sådan planbestämmelse snarare har stöd i 4 kap. 11 § 2 PBL, eftersom den avser en byggnads interiör (jfr prop. 1985/86:1 sid. 575).

Konsekvenser

Genom att bestämmelsen införs skapas tydligare förutsättningar för att avgränsa och fördela en byggnads användning. Det juridiska stödet för att reglera lägenhetsutformning blir tydligare.

7 kap. 12 §

12 § Bestämmelser om lägenhetsfördelning och storlek på lägenheter ska tillämpas på kvartersmark för att reglera andelen lägenheter av olika slag i bostadsbyggnader och lägenheternas storlek.

Tabell 70, Lägenhetsfördelning och storlek på lägenheter

Underkategori	Underkategorikod
Lägenhetsfördelning	DP_KM_Eg_LghFordelningOchStorlek_LghFordelning
Storlek på lägenheter	DP_KM_Eg_LghFordelningOchStorlek_LghStorlek

Motiv

Ingen ändring avsedd jämfört med Boverkets allmänna råd (2014:5) om planbestämmelser för detaljplan.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

7 kap. 13 §

13 § Bestämmelser om markens anordnande och vegetation ska tillämpas på kvartersmark för att reglera markförhållanden, vegetation och parkering.

Tabell 71, Markens anordnade och vegetation

Underkategori	Underkategorikod
Markförhållanden	DP_KM_Eg_MarkensAnordOchVeg_Markforhallanden
Vegetation	DP_KM_Eg_MarkensAnordOchVeg_Vegetation
Parkering och lastning	DP_KM_Eg_MarkensAnordOchVeg_ParkeringLastning
Annan mark	DP_KM_Eg_MarkensAnordOchVeg_AnnanMark

Motiv

Ingen ändring avsedd jämfört med Boverkets allmänna råd (2014:5) om planbestämmelser för detaljplan.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

7 kap. 14 §

14 § Bestämmelser om stängsel, utfart och annan utgång ska tillämpas på allmän plats och kvartersmark för att reglera var stängsel ska finnas samt var utfart och annan utgång får respektive inte får anordnas mot allmän plats.

Tabell 72, Stängsel och utfart

Underkategori	Underkategorikod allmän plats	Underkategorikod kvartersmark
Utfart	DP_AP_Eg_StangselUtfart_Utfart	DP_KM_Eg_StangselUtfart_Utfart
Stängsel	DP_AP_Eg_StangselUtfart_Stangsel	DP_KM_Eg_StangselUtfart_Stangsel

Motiv

Språkliga justeringar har gjorts, men ingen ändring är avsedd jämfört med Boverkets allmänna råd (2014:5) om planbestämmelser för detaljplan.

Under remissförfarandet har framförts att det även borde vara möjligt att bestämma t.ex. utfartsförbud mot kvartersmark. Detta är dock inte möjligt enligt lagen (jfr 4 kap. 9 § PBL).

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

7 kap. 15 §

15 § Bestämmelser om skydd av kulturvärden ska på allmän plats tillämpas för att reglera hur befintliga miljöer som är särskilt värdefulla ur historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt ska skyddas.

Bestämmelser om skydd av kulturvärden ska på kvartersmark tillämpas för att reglera hur befintliga byggnadsverk, bebyggelseområden och tomter som är särskilt värdefulla ur historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt ska skyddas.

Tabell 73, Skydd av kulturvärden

Underkategori	Underkategorikod allmän plats	Underkategorikod kvartersmark
Byggnadsverk	DP_AP_Eg_SkyddKultur_Byggnadsverk	DP_KM_Eg_SkyddKultur_Byggnadsverk
Byggnadsdel	DP_AP_Eg_SkyddKultur_Byggnadsdel	DP_KM_Eg_SkyddKultur_Byggnadsdel
Bebyggelseområde	DP_AP_Eg_SkyddKultur_Bebyggelseomr	DP_KM_Eg_SkyddKultur_Bebyggelseomr
Tomt	-	DP_KM_Eg_SkyddKultur_Tomt
Annat skydd av	DP_AP_Eg_SkyddKultur_AnnatSkyddKultur	DP_KM_Eg_SkyddKultur_AnnatSkyddKultur

kul- tur- vär- den		
-----------------------------	--	--

Motiv

Förtydliganden har gjorts gällande vad bestämmelsen reglerar jämfört med Boverkets allmänna råd (2014:5) om planbestämmelser för detaljplan.

Konsekvenser

En mer ändamålsenlig reglering.

7 kap. 16 §

16 § Bestämmelser om rivningsförbud ska tillämpas på allmän plats och kvartersmark för att reglera att befintliga byggnader som är särskilt värdefulla från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt inte får rivas.

Första stycket gäller även byggnader som i sig inte är särskilt värdefulla men som ingår i ett bebyggelseområde som är särskilt värdefullt från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt.

Tabell 74, Rivningsförbud

Underkategori	Underkategorikod allmän plats	Underkategorikod kvartersmark
Rivningsförbud	DP_AP_Eg_Rivningsforbud_Rivningsforbud	DP_KM_Eg_Rivningsforbud_Rivningsforbud

Motiv

Förtydliganden har gjorts gällande vad bestämmelsen reglerar jämfört med Boverkets allmänna råd (2014:5) om planbestämmelser för detaljplan.

Bestämmelsens andra stycke förtydligar att det även är möjligt att bestämma rivningsförbud för byggnader som ingår i ett särskilt värdefullt bebyggelseområde enligt 8 kap. 13 § andra stycket 4, även om dessa byggnader i sig inte är särskilt värdefulla (4 kap. 16 § 4).

Konsekvenser

En mer ändamålsenlig reglering.

7 kap. 17 §

17 § Bestämmelser om varsamhet ska tillämpas på allmän plats och kvartersmark för att reglera vilka karaktärsdrag och värden hos befintliga byggnader och bygglovspliktiga anläggningar som varsamheten speciellt ska inriktas på.

Tabell 75, Varsamhet

Underkategori	Underkategorikod allmän plats	Underkategorikod kvartersmark
Varsamhet	DP_AP_Eg_Varsam_Varsam	DP_KM_Eg_Varsam_Varsam

Motiv

Ingen ändring avsedd jämfört med Boverkets allmänna råd (2014:5) om planbestämmelser för detaljplan.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

7 kap. 18 §

18 § Bestämmelser om skydd mot störningar ska tillämpas på kvartersmark för att reglera skyddsåtgärder för att motverka markföroreningar, olyckor, översvämning och erosion, skyddsåtgärder för att motverka störningar från omgivningen samt högsta tillåtna nivåer på störning.

Allmänt råd

Bestämmelser om skydd mot störningar bör kombineras med administrativa bestämmelser om villkor för lov eller villkor för startbesked.

Tabell 76, Skydd mot störningar

Underkategori	Underkategorikod
Buller	DP_KM_Eg_Skydd_Buller
Vibration	DP_KM_Eg_Skydd_Vibration
Ljus	DP_KM_Eg_Skydd_Ljus
Markföroreningar	DP_KM_Eg_Skydd_Markforeorening
Olyckor	DP_KM_Eg_Skydd_Olyckor
Översvämning	DP_KM_Eg_Skydd_Oversvamning
Erosion	DP_KM_Eg_Skydd_Erosion
Högsta tillåtna värden	DP_KM_Eg_Skydd_HogstaTillatnaVarden
Annat skydd mot störningar	DP_KM_Eg_Skydd_AnnatSkyddMotStorning

Motiv

Förtydliganden har gjorts gällande vad bestämmelsen reglerar jämfört med Boverkets allmänna råd (2014:5) om planbestämmelser för detaljplan. I det allmänna rådet angavs att skyddsbestämmelser endast bör tillämpas om marken ska bli lämplig att bebygga. Detta

är en allmän princip för all reglering i planbestämmelser och behöver därför inte regleras i föreskriften.

I allmänna rådet rekommenderades även att en skyddsbestämmelse på allmän plats med enskilt huvudmannaskap skulle kombineras med bestämmelser om villkor för lov eller villkor för startbesked. Möjligheterna till villkor för skyddsbestämmelser är dock till stor del begränsade till åtgärder som utförs på tomt, vilket gör att villkor inte kan tillämpas på allmän plats. Rekommendationen har därför inte överförs till föreskriften.

Det allmänna rådet angav även när högsta nivåer på störningar kunde regleras. Detta följer dock av 4 kap. 12 § 3, varför det tas bort i föreskriften.

Konsekvenser

En mer ändamålsenlig reglering.

7 kap. 19 §

19 § Bestämmelser om markreservat för allmännyttiga ändamål ska tillämpas på allmän plats, kvartersmark och vattenområde för att reglera att ett område reserveras för att ge utrymme för ett visst allmännyttigt ändamål.

Tabell 77, Markreservat för allmännyttiga ändamål

Underkategori	Underkategorikod allmän plats	Underkategorikod kvartersmark	Underkategorikod vattenområde
Elektronisk kommunikation	DP_KM_Eg_Markreservat_ElektroniskKom	DP_AP_Eg_Markreservat_ElektroniskKom	DP_VO_Eg_Markreservat_ElektroniskKom
Energianläggningar	DP_KM_Eg_Markreservat_Energi	DP_AP_Eg_Markreservat_Energi	DP_VO_Eg_Markreservat_Energi

Underjordiska ledningarna	DP_KM_Eg_Markreservat_Underjordisk-Ledning	DP_AP_Eg_Markreservat_Underjordisk-Ledning	DP_VO_Eg_Markreservat_Underjordisk-Ledning
Luftledningarna	DP_KM_Eg_Markreservat_Luftledning	DP_AP_Eg_Markreservat_Luftledning	DP_VO_Eg_Markreservat_Luftledning
Gång- och cykeltrafik	DP_KM_Eg_Markreservat_GC	DP_AP_Eg_Markreservat_GC	DP_VO_Eg_Markreservat_GC
Korttrafik	DP_KM_Eg_Markreservat_Korttrafik	DP_AP_Eg_Markreservat_Korttrafik	DP_VO_Eg_Markreservat_Korttrafik
Bro	DP_KM_Eg_Markreservat_Bro	DP_AP_Eg_Markreservat_Bro	DP_VO_Eg_Markreservat_Bro
Brygga	DP_KM_Eg_Markreservat_Brygga	DP_AP_Eg_Markreservat_Brygga	DP_VO_Eg_Markreservat_Brygga
Tunnel	DP_KM_Eg_Markreservat_Tunnel	DP_AP_Eg_Markreservat_Tunnel	DP_VO_Eg_Markreservat_Tunnel

Motiv

Språkliga justeringar har gjorts, men ingen ändring i sak är avsedd jämfört med Boverkets allmänna råd (2014:5) om planbestämmelser för detaljplan.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

7 kap. 20 §

20 § Bestämmelser om markreservat för gemensamhetsanläggningar ska tillämpas på allmän plats, kvartersmark och vattenområde för att reglera att ett område reserveras för att ge utrymme för en gemensamhetsanläggning.

Tabell 78, Markreservat för gemensamhetsanläggningar

U n d e r k o d	Underkategorikod allmän plats	Underkategorikod kvartersmark	Underkategorikod vattenområde

at e g o r i			
G e m e n s a m h e t s a n l ä g g n i n g	DP_AP_Eg_Markrese rvatGemensam_Ge- mensam	DP_KM_Eg_Markrese rvatGemensam_Ge- mensam	DP_VO_Eg_Markrese rvatGemensam_Ge- mensam

Motiv

Språkliga justeringar har gjorts, men ingen ändring i sak är avsedd jämfört med Boverkets allmänna råd (2014:5) om planbestämmelser för detaljplan.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

7 kap 21 §

21 § Bestämmelser om villkor för lov reglerar att lov ska tillämpas på allmän plats och kvartersmark för att reglera att lov för en åtgärd som innebär en väsentlig ändring av markens användning inte får ges förrän en viss annan åtgärd först har genomförts.

Tabell 79, Villkor för lov

Un- derka- tegori	Underkategorikod allmän plats	Underkategorikod kvarters- mark
Trafik- an- lägg- ning	DP_AP_Eg_VillkorLov_Trafikanl	DP_KM_Eg_VillkorLov_Trafikanl
Ener- gian- lägg- ning	DP_AP_Eg_VillkorLov_Energianl	DP_KM_Eg_VillkorLov_Energianl
An- lägg- ning	DP_AP_Eg_VillkorLov_Vattenanl	DP_KM_Eg_VillkorLov_Vattenanl

för vattenförsörjning		
Avloppsanläggning	DP_AP_Eg_VillkorLov_Avloppsavn	DP_KM_Eg_VillkorLov_Avloppsavn
Rivning av byggnadsverk	-	DP_KM_Eg_VillkorLov_Rivning
Ombyggnad av byggnadsverk	-	DP_KM_Eg_VillkorLov_Ombyggnad
Flytt av byggnadsverk	-	DP_KM_Eg_VillkorLov_Flytt
Ändrad användning av byggnadsverk	-	DP_KM_Eg_VillkorLov_AndradAnv
Ändring av utfart eller annan utgång	DP_AP_Eg_VillkorLov_Utfart	DP_KM_Eg_VillkorLov_Utfart
Avhjälpande av markförorening	-	DP_KM_Eg_VillkorLov_Markforo rening
Skydds- eller säkerhetsåtgärd	DP_AP_Eg_VillkorLov_SkyddSakerhet	DP_KM_Eg_VillkorLov_SkyddSakerhet
Bulleråtgärd	DP_AP_Eg_VillkorLov_Buller	DP_KM_Eg_VillkorLov_Buller

Motiv

Ingen ändring avsedd jämfört med Boverkets allmänna råd (2014:5) om planbestämmelser för detaljplan.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

7 kap. 22

22 § Bestämmelser om villkor för startbesked ska tillämpas på allmän plats och kvartersmark för att reglera att startbesked för en åtgärd som innebär en väsentlig ändring av markens användning inte får ges förrän en viss annan åtgärd först har genomförts.

Tabell 80, Villkor för startbesked

Underkategori	Underkategorikod allmän plats	Underkategorikod kvartersmark
Trafikanläggning	DP_AP_Eg_VillkorStart_Trafikanl	DP_KM_Eg_VillkorStart_Trafikanl
Energianläggning	DP_AP_Eg_VillkorStart_Energianl	DP_KM_Eg_VillkorStart_Energianl
Anläggning för vattenförsörjning	DP_AP_Eg_VillkorStart_Vattena nl	DP_KM_Eg_VillkorStart_Vattena nl
Avloppsanläggning	DP_AP_Eg_VillkorStart_Avlopps anl	DP_KM_Eg_VillkorStart_Avlopps anl
Rivning av byggnadsverk	-	DP_KM_Eg_VillkorStart_Rivning
Ombyggnad av byggnadsverk	-	DP_KM_Eg_VillkorStart_Ombyggnad
Flytt av	-	DP_KM_Eg_VillkorStart_Flytt

bygg- nads- verk		
Ändrad användning av byggnadsverk	-	DP_KM_Eg_VillkorStart_Andrad Anv
Ändring av utfart eller annan utgång	DP_AP_Eg_VillkorStart_Utfart	DP_KM_Eg_VillkorStart_Utfart
Avhjälpare av markförorening	-	DP_KM_Eg_VillkorStart_Markförorening
Skydds- eller säkerhetsåtgärd	DP_AP_Eg_VillkorStart_Skyddsakerhet	DP_KM_Eg_VillkorStart_Skyddsakerhet
Bulleråtgärd	DP_AP_Eg_VillkorStart_Buller	DP_KM_Eg_VillkorStart_Buller

Motiv

Ingen ändring avsedd jämfört med Boverkets allmänna råd (2014:5) om planbestämmelser för detaljplan.

Under remissförfarandet har framförts önskemål om att även villkor för slutbesked bör införas som planbestämmelse. Boverket noterar att det inte är möjligt att villkora slutbesked med stöd av PBL.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

7 kap. 23 §

23 § Bestämmelser om ändrad lovplikt ska tillämpas på allmän plats och kvartersmark för att minska eller öka bygg-, rivnings- eller marklovplikt. Bestämmelser om ändrad lovplikt ska alltid preciseras med vad som avses.

Tabell 81, Ändrad lovplikt

Underkategori	Underkategorikod allmän plats	Underkategorikod kvartersmark
Ökad bygglovplikt	DP_AP_Eg_AndradLovplikt_OkadBygglov	DP_KM_Eg_AndradLovplikt_OkadBygglov
Minskad bygglovplikt	DP_AP_Eg_AndradLovplikt_MinskadBygglov	DP_KM_Eg_AndradLovplikt_MinskadBygglov
Ökad rivningslovplikt	DP_AP_Eg_AndradLovplikt_OkadRivningslov	DP_KM_Eg_AndradLovplikt_OkadRivningslov
Minskad rivningslovplikt	DP_AP_Eg_AndradLovplikt_MinskadRivningslov	DP_KM_Eg_AndradLovplikt_MinskadRivningslov
Ökad marklovplikt	DP_AP_Eg_AndradLovplikt_OkadMarklov	DP_KM_Eg_AndradLovplikt_OkadMarklov
Minskad marklovplikt	DP_AP_Eg_AndradLovplikt_MinskadMarklov	DP_KM_Eg_AndradLovplikt_MinskadMarklov
Annan ändrad lovplikt	DP_AP_Eg_AndradLovplikt_Annan	DP_KM_Eg_AndradLovplikt_Annan

Motiv

Ingen ändring avsedd jämfört med Boverkets allmänna råd (2014:5) om planbestämmelser för detaljplan.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

7 kap. 24 §

24 § Fastighetsindelningsbestämmelser ska tillämpas på allmän plats, kvartersmark och vattenområde för att reglera hur en fastighet eller samfällighet ska utformas. Fastighetsindelningsbestämmelser ska även tillämpas för att reglera att servitut, ledningsrätt, gemensamhetsanläggning eller annan rättighet, ska skapas, ändras eller upphävas.

Tabell 82, Fastighetsindelningsbestämmelser

Underkategori	Underkategorikod allmän plats	Underkategorikod kvartersmark	Underkategorikod vattenområde
Indelning i fastigheter	DP_AP_Eg_FastighetsindelningFastighet	DP_KM_Eg_FastighetsindelningFastighet	DP_VO_Eg_FastighetsindelningFastighet
Servitut	DP_AP_Eg_FastighetsindelningServitut	DP_KM_Eg_FastighetsindelningServitut	DP_VO_Eg_FastighetsindelningServitut

Le dning srätt	DP_AP_Eg_Fastighet sindel_Ledningsratt	DP_KM_Eg_Fastighet sindel_Ledningsratt	DP_VO_Eg_Fastighet sindel_Ledningsratt
Ge men sam hets anläg gning	DP_AP_Eg_Fastighet sindel_GemensamAnl	DP_KM_Eg_Fastighet sindel_GemensamAnl	DP_VO_Eg_Fastighet sindel_GemensamAnl
An nan rätt ighet	DP_AP_Eg_Fastighet sindel_Annan	DP_KM_Eg_Fastighet sindel_Annan	DP_VO_Eg_Fastighet sindel_Annan

Motiv

Förtydliganden har gjorts gällande vad bestämmelsen reglerar jämfört med Boverkets allmänna råd (2014:5) om planbestämmelser för detaljplan.

I det allmänna rådet angavs att fastighetsindelingsbestämmelser bör tillämpas när en viss lösning för fastighetsindelningen eftersträvas eller när det finns behov av att bestämma fastighetsindelning. Det framgår dock av 4 kap 18 § andra stycket när fastighetsindelning ska bestämmas i detaljplan, vilket gör rekommendationen överflödig.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

7 kap. 25 §

25 § Bestämmelser om upphävande av strandskydd ska tillämpas på allmän plats, kvartersmark och vattenområde för att reglera var strandskyddet upphävs genom detaljplanen.

Tabell 83, Upphävande av strandskydd

Under kate gori	Underkategorikod allmän plats	Underkategorikod kvartersmark	Underkategorikod vattenområde

Up phä van de av stra nds kyd d	DP_AP_Eg_Strandsk ydd_Strandskydd	DP_KM_Eg_Strandsk ydd_Strandskydd	DP_VO_Eg_Strandsk ydd_Strandskydd
---	--------------------------------------	--------------------------------------	--------------------------------------

Motiv

Ingen ändring avsedd jämfört med Boverkets allmänna råd (2014:5) om planbestämmelser för detaljplan.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

7 kap. 26 §

26 § Bestämmelser om huvudmannaskap ska tillämpas på allmän plats för att reglera då den allmänna platsen ska ha enskilt huvudmannaskap.

Tabell 84, Huvudmannaskap

Underkategori	Underkategorikod
Enskilt huvudmannaskap	DP_AP_Eg_Huvudman_EnskiltHuvudm

Motiv

Ingen ändring avsedd jämfört med Boverkets allmänna råd (2014:5) om planbestämmelser för detaljplan.

Konsekvenser

Inga konsekvenser.

Ikraftträdandebestämmelser

1. Denna författning träder i kraft den 1 juli 2020.
2. Författningen ska tillämpas på detaljplaner och planbeskrivningar som påbörjats efter den 31 december 2021.

Motiv

Författningen träder ikraft 1 juli 2020. Det innebär att författningen kan användas från detta datum, men har då bara status som vägledning.

För att kommuner och programvaruleverantörer ska kunna anpassa sig till den nya regleringen föreslås att det är obligatoriskt att tillämpa författningen för detaljplaner som påbörjats efter den 31 december 2021.

Frågor om ikraftträdande samt övergångsperiod behandlas mer utförligt under rubriken ”Arbetsmetod och remissförfarande” ovan.

Konsekvenser

Boverket bedömer att tiden för omställning är tillräcklig för att ta fram nya programvaror och för kompetensutveckling av planhandläggare.

Remiss

Bilaga 1 Företag som påverkas

Tabell 1 visar i vilka branscher företag som påverkas av de nya eller ändrade föreskrifterna är verksamma i samt antal företag efter storlek.

Tabell 1: Antal företag och storlek på företagen

SNI-kod ¹⁾	Antal anställda	Antal företag
41.1 Utvecklare av byggprojekt	0 anställda	340
	1-4 anställda	102
	5-9 anställda	8
	10-19 anställda	5
	20-49 anställda	3
	50-99 anställda	2
	100-199 anställda	1
	200-499 anställda	0
	500+ anställda	0
41.2 Entreprenörer för bostadshus och andra byggnader	0 anställda	13 408
	1-4 anställda	7 871
	5-9 anställda	1 571
	10-19 anställda	822
	20-49 anställda	467
	50-99 anställda	130
	100-199 anställda	40
	200-499 anställda	16
	500+ anställda	7

SNI-kod¹⁾	Antal anställda	Antal företag
42.1 Anläggningsentreprenörer för vägar och järnvägar	0 anställda	503
	1-4 anställda	340
	5-9 anställda	56
	10-19 anställda	46
	20-49 anställda	36
	50-99 anställda	15
	100-199 anställda	4
	200-499 anställda	3
	500+ anställda	7
42.2 Anläggningsentreprenörer för allmännyttiga projekt	0 anställda	728
	1-4 anställda	381
	5-9 anställda	85
	10-19 anställda	57
	20-49 anställda	35
	50-99 anställda	7
	100-199 anställda	5
	200-499 anställda	3
	500+ anställda	1
42.9 Andra anläggningsentreprenörer	0 anställda	375
	1-4 anställda	146
	5-9 anställda	27
	10-19 anställda	16
	20-49 anställda	12
	50-99 anställda	3
	100-199 anställda	0
	200-499 anställda	0
	500+ anställda	0

SNI-kod¹⁾	Antal anställda	Antal företag
43.1 Rivningsfirmor, firmor för mark- och grundarbeten	0 anställda	8 755
	1-4 anställda	4 622
	5-9 anställda	922
	10-19 anställda	515
	20-49 anställda	278
	50-99 anställda	56
	100-199 anställda	11
	200-499 anställda	2
	500+ anställda	0
43.2 Elinstallationsfirmor, vvs-firmor och andra bygginstallationsfirmor	0 anställda	9 474
	1-4 anställda	7 526
	5-9 anställda	1 830
	10-19 anställda	1 060
	20-49 anställda	554
	50-99 anställda	100
	100-199 anställda	37
	200-499 anställda	11
	500+ anställda	13
43.3 Firmor för slutbehandling av byggnader	0 anställda	18 580
	1-4 anställda	9 409
	5-9 anställda	1 668
	10-19 anställda	785
	20-49 anställda	378
	50-99 anställda	68
	100-199 anställda	15
	200-499 anställda	4
	500+ anställda	1

SNI-kod ¹⁾	Antal anställda	Antal företag
43.9 Andra specialiserade bygg- och anläggningsentreprenörer	0 anställda	6 240
	1-4 anställda	3 351
	5-9 anställda	939
	10-19 anställda	527
	20-49 anställda	266
	50-99 anställda	46
	100-199 anställda	20
	200-499 anställda	2
	500+ anställda	0
71.1 Arkitektkontor och tekniska konsultbyråer o.d.	0 anställda	23 062
	1-4 anställda	12 454
	5-9 anställda	1 075
	10-19 anställda	648
	20-49 anställda	363
	50-99 anställda	108
	100-199 anställda	58
	200-499 anställda	20
	500+ anställda	23

Källa: SCB, [Statistikdatabasen](#).

¹⁾ Branschindelning enligt Standard för svensk näringsgrensindelning (SNI 2007).

Remiss

Remiss

Remiss

Remiss

Box 534, 371 23 Karlskrona
Telefon: 0455-35 30 00
Webbplats: www.boverket.se